

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštne proste.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESECNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Italija stopila v vojno na strani Nemčije

Dolgo so že pisali in napovedovali, da bo stopila Italija v vojno ob strani Nemčije, kakor hitro se bo ponudila za to ugodna prilika. Za zadnji ponedeljek zvečer je bil naznanjen govor Mussolinija, v katerem je zavzel svoje končno stališče v tej vojni.

Mussolini govori

Na balkon palače Venezia je stopil Mussolini 10. junija točno ob 18. uri. Burno pozdravljen od ljudskih množic in posebno od mladine je začel Mussolini svoj govor z besedami:

»Ura, določena po usodi, bije sedaj pod nebom naše domovine! To je ura neodločljivih odločitev. Vojna napoved je že bila izročena veleposlanikom Anglije in Francije. Mi gremo v vojno proti narodoma na zahodu, ki sta zmerom ovirala naš korak in čisto grozila obstoju vsega italijanskega naroda. Dogodke najnovjše zgodovine pa bi lahko posneli v teh besedah: polovičarske obljube, stalne grožnje, izsiljevanje in nazadnje kot krona vsega tega nesramno obleganje od strani Zveze narodov in 52 držav. Sedaj zgrabimo za orožje, da branimo, kar smo si priborili, sedaj bomo pa uredili še zadevo naših meja na morju. Mi hočemo prelomiti vse verige, ki nas tlačijo. Te verige nas zapirajo v zaprto morje, če nima svobodnega dostopa na Ocean. Ta borba pa ni drugega kot samo del razvoja naše revolucije. To bo borba med revnimi in bogatimi narodi, ki imajo in ljubosumno tišče pri sebi vsa bogastva in vse zlato. To je borba med mladimi in rodovitnimi narodi in narodi, ki propadajo. Sedaj, ko smo se vdali svoji usodi in ko so porušeni mostovi za nami, izjavljam slovesno, da Italija ne misli drugih narodov potegniti v vojno, ki so z Italijo sosedi na morju ali pa na suhem. Švica, Jugoslavija, Turčija, Egipt in Grčija naj vzamejo na znanje te moje besede. Na predvečer tega silnega dogodka pa se spomnimo našega kralja in cesarja. Vljudno pozdravimo tudi voditelja Nemčije, ki je naša zaveznica. Fašistična in proletarska Italija je sedaj zopet tako čina in močna, kakor ni bila nikdar. Naše povelje je sedaj samo eno, in to povelje se že širi od Alp do voda Indijskega oceana: Zmagati! In mi bomo zmagali! Tedaj bomo pa Italiji in Evropi dali končno dolgo dobo miru s pravico.«

Mussolini je nato vprašal: »Ali boste zgrabili za orožje?« Vsi so vzklili: »Da!« »Ali boste pokazali ves svoj pogum in vso svojo odločnost?« — »Da!«

Množica je nato še dolgo vzklikala zadnje besede in pozdravljala Mussolinija. Enake manifestacije so se zvečer ponovile pred kraljevo palačo.

Kratka vojna napoved Italije

Italijanski zunanji minister grof Ciano je 10. junija ob 16.30 sprejel najprej francoskega in koj za njim še angleškega veleposlanika in jima je izročil zelo kratko vojno napoved, ki se glasi:

»Nj. Vel. kralj in cesar Italije se smatra v vojnem stanju s Francijo od 11. junija.«
Prav tako se glasi tudi vojna napoved Angliji.

Predsednik francoske vlade ob vojni napovedi Italije

Po vojni napovedi Italije je govoril po radiu predsednik francoske vlade Reynaud ter izjavil:

»Sedaj traja že šesti dan največja bitka v svetovni zgodovini. Naša vojska sijajno manevrira in ni opustila niti pedi zemlje, ne da bi prizadejala silne škode sovražniku. V tem

trenutku, ko se je pogumna Francija tako sijajno borila proti nemški nadoblasti za svojo neodvisnost in za neodvisnost vsega sveta, je Mussolini sklenil kreniti proti nam v vojno. Visoke osebnosti, kakor Roosevelt in papež, so se trudile, da bi preprečile, da se vojna razširi. Vse je bilo zaman. Zakaj pa je Mussolini sklenil prelivati toliko krvi? To je danes ob 16.30 vprašal naš veleposlanik Andre Francois Poncet grofa Ciana, ko je prejel vojno napoved. Grof Ciano mu je odgovoril: Mussolini odločuje edini o vsem in vse svoje načrte je sestavil s Hitlerjem. — Sovražnosti se začno opolnoči. Francija vstopa v to vojno z mirno vestjo. Francija ne more umreti!«

Vojna na zapadu

Po zaključitvi prvega dela zapadnih bojev nov nemški naval

Zaključek prvega dela bojev na zapadu

V torek, 4. junija, so nemške čete po kratkem pouličnem boju z ostanki francoskih čet, ki so krile zavezniški umik preko morja, končno zasedle пристanišče Dunkerque ob Rokavskem prelivu. Francoska in angleška mornarica sta odpluli izpred luke. V Dunkerqueu so imeli zavezniki svojo zadnjo luko in svoje zadnje oporišče ob kanalski obali severno od izliva reke Somme, kjer so Nemci najprej prodrli do francoskega morja. Z vkrcanjem zavezniške vojske in z zavzetjem pristanišča Dunkerque po Nemcih je bil zaključen prvi in uvodni potek srditih bojev na zapadu.

Sprožitev nove nemške ofenzive

Drugi del odločilnih bojev je pričel v sredo, 5. junija, ob štirih zjutraj, ko so sprožili Nemci velik napad na 200 km dolgem odseku od ustja Somme do Montmedya na skrajnem zahodnem koncu Maginotove obrambne črte ali na tako zvanem Weygandovem pasu.

Ugibanja o moči obeh taborov

Angleški vojaški strokovnjaki trdijo, da so se spustili Nemci v nov napad z 90—100 divi-

zijami. Nemci razpolagajo nadalje z 2000 letali, z 2250 tanki in s 15.000 prevoznimi bojnimi avtomobili. Pri ofenzivi sodelujejo vse one nemške čete, ki so zasedle Nizozemsko ter severno Belgijo, kakor tudi novi oddelki, ki so bili šele poslednje dni pritegnjeni iz notranjosti na fronto.

Na drugi strani vodi obrambo francoski general Weygand, ki razpolaga komaj s tridesetimi francoskimi divizijami, pa tudi z nekaj oddelki angleške vojske, ki je bila že od vsega početka zbrana zapadno od Maginotove črte. Tudi del nove angleške pomožne vojske je bil že poslan v Francijo in je zavzel položaje na bojišču od Longvyja do švicarske meje. Londonski listi poročajo, da so bili na novo angleško fronto poslani najboljši in najboljše opremljeni angleški vojaki. Drugi del angleške vojske je v rezervi, odkoder bo poslan kot okrepitev na mesta, kjer bo najbolj potreben. Ta del vojske je izvežban za nagle in nepričakovane napade.

Na strani zaveznikov se bojuje tudi 45.000 Belgijcev.

Francoski obrambni pas, katerega so napadli Nemci

Zavezniški vrhovni poveljnik general Weygand je 15 dnevne boje Nemcev z zavezniki v Belgiji dobro izkoristil. Z modernimi tehničnimi sredstvi je organiziral širok obrambni pas ob rekah Somma in Aisne. Pri Weygandovih utrdbah ne gre za kako obrambno črto, ampak za pas, kateri onemogoča sovražne prodore posameznih motoriziranih kolon, kakor je to bilo mogoče še nedavno na severni fronti.

Vsak tak prodor bo odslej izpostavljen na več desetnih kilometrov bočnemu ognju z obeh strani, pri katerem so se že sedaj izkazali francoski poljski topovi 75 mm. Razen tega bodo take osamljene kolone odslej izpostav-

ljene osredotočenemu napadu francoskih bojnih letal.

General Weygand se bo sigurno potrudil, da z vsemi silami zadrži nasprotnika na tem pasu, posebno pa, da ne dopusti prodora na najvažnejših mestih, pri Soissonu in Reimsu, kjer so francoske čete tudi v svetovni vojni vzdržale, kljub temu, da je bila sredi fronte zrušena stara, krasna škofovska cerkev v Reimsu.

Soissons in Reims sta dva stebra med rekama Oise in Aisne, kjer so se tudi v svetovni vojni razbijali siloviti navalni. Obrambni pas ob Sommi ni tolikšna zapreka — reka je široka 20—40 m — z mnogo večjim koritom

na obeh straneh naglo tekoče vode. Reka je precej globoka, francoske postojanke, posebno strojniške in topniške, pa imajo tu zelo dober pregled. Tu se bo težko prebiti na jug, dokler se ne prisili k molku protitankovsko in drugo topništvo, ki je znano s svojimi sigurnimi zadetki.

Obrambni pas ob Sommi bo branilo največ topništvo vseh vrst orožij, proti pehoti, letalom in tankom. Toda prav tu bo nasprotnik tudi postavil svoje najtežje topništvo, da s pomočjo letal in tankov istočasno izsili prodor preko reke. Prišlo bo najbrž do topovskega ognja, kakršnega še ni bilo ne v svetovni, ne v sedanji vojni.

Vzhodno od tod bodo imele veliko besedo pri pehotnih spopadih letalske sile. Tako nemška kakor angleška poročila javljajo, da so oboji pripravili na odseku od Peronne do Rethela več tisoč najboljših letal in močne edince tankov. Tu prehaja tedaj prava frontna črta v boje, ki bodo po svojih položajih spominjali na strašne bitke v svetovni vojni pred in po ofenzivi ob Marni leta 1914.

Sporedno z boji na levem krilu francoske fronte se bodo prej ali slej poživile postojanke v Maginotovi črti. Tu bo morda le strašilni značaj topniškega ognja ali sporednih napadov skušal vezati čim več nasprotnikovih sil nase.

Nov način francoske obrambe napram tankom

V bojih z nemškimi motoriziranimi oddelki v Belgiji si je osvojilo vrhovno vodstvo zavezniških čet nov in uspešen način obrambe napram tankom.

Ker se Nemci poslužujejo tudi v novi ofenzivi na francoskih tleh glavnega probojnega sredstva oklopnih vozov, jih pustijo zavezniške čete, da zdrviijo z neugnano silo in brzino mimo njih v neposredno zaledje fronte. Nov francoski način protitankovske obrambe dopusti posamezne prodore, dokler sovražnim tankom ne poide gorivo. Nato jih napadejo iz zasede protitankovski in poljski topovi. Končno delo opravijo letala, ki s svojimi topiči v strmoglavnem poletu zaznamujejo velike uspehe. Veliko število takih kolon je že bilo uničenih. Po francoskem poročilu od 8. junija je uspel eni nemški oklopni diviziji prodor med francosko vojsko do okolice Forges les Eaux ob reki Bresli. Za oklopnimi vozovi ni mogla pehota. Francozi so skupino tankov obkolili in so jo začeli srdito napadati

od vseh strani. V kratkem času so bili ti nemški oddelki povsem osamljeni in izpostavljeni uničenju. Ta način obrambe omogoča širokost obrambnega pasu.

Nemško mnenje o Weygandovem obrambnem pasu

Nemška poročila pravijo, da se Weygandov obrambni pas ob rekah Somma in Aisna, kjer bi naj bil zadržan nemški naval, ni obnesel. Nemško poveljstvo je bilo prepričano, da bodo Francozi organizirali daleč za zadnjimi postojankami odpor proti nemškimi oklopnim oddelkom in jih uničili. Izredno živlav in hraber odpor posameznih francoskih polkov ni nič pomagal. Francoske divizije, ki so imele nalogo, da branijo ta obrambni pas, so razbite. Tudi rezervne čete, katere so vrgli Francozi v boj, so se morale umakniti. Weygandovo mnenje, da bodo napadli Nemci na nepretrgani črti fronte, kakor je to bilo v svetovni vojni, se je izkazalo zmotno. Weygand mora priznati nemške uspehe na spodnjem delu reke Seine. Njegov načrt ni uspel, novega pa težko sestavi, ko se javljajo nemški napadi tudi na drugih delih fronte.

Kaj pravi francosko vrhovno poveljstvo o nemškem odločilnem napadalnem načrtu?

Zgoraj navedeno nemško poročilo o zlomu odpornosti Weygandovega obrambnega pasu popravlja francosko vrhovno poveljstvo s trditvijo, da se tudi nemški odločilni napadalni načrt ni uresničil. Ogromni napor nemških armad, ki štejejo 1,800.000 mož, niso dovedli do zloma francoskega orožja, nasprotno, na mnogih točkah je bil njihov napad popolnoma blokiran (zaprt) in onesposobljen na najbolj učinkovit način. Posebno uspešni so bili Francozi v Champagne, kjer so preprečili nakane 40 sovražnih divizij, ki so hotele naglo predreti proti Parizu. Edini uspeh ogromnih nemških naporov je, da so utrdili dva mostobrana na plitvih krajih reke Aisne. Položaj teh dveh mostnih križišč je pa za Nemce še vedno nevaren, ker prehajajo francoske čete neprestano v protinapade. Na tem delu bojišča je prišlo tudi do novega načina bojevanja. Nemci so namreč spustili padalce, prve na francoskih tleh. Ti pa niso uspeli, ker niso naleteli na krajevne sodelavce kakor na Norveškem in Holandskem. Padalci so bili

obkoljeni severno od Vouziersa. V srednjem teku Aisne pri Chateau Parcién je nastala mrtva cona (pas) 35 km dolžine, kjer edino so mogli Nemci z motoriziranimi oddelki dalje. Sovražnim lahkim motoriziranim oddelkom in pehoti pa ni uspelo, vzpostaviti zveze s prednjimi tanki, kar je preprečil naš navzkrižni topniški ogenj. Preprečen je bil tudi sovražni predor v dolini Andele tja do predmestja Rouena ter po dolini Epte do Gisorsa, kjer gre le za prodore posameznih tankov, brez vsakršne zveze z močnejšim zaledjem. Je to napad neke vrste konjenice, ki ji je uspelo prodreti globoko od glavnine. Njih cilj je le, zanesti zmedo v nasprotnikove vrste. Tak način bojev uporabljajo Nemci na bojiščih ob spodnji Seini. Prodor do predmestij Rouena, ki je oddaljen 63 km od Pariza, je tedaj le postranskega pomena.

Medtem, ko je vzplamtela bitka na vsej bojni črti od morja do Montmedya, se je sprožil 10. junija zjutraj doslej najstrašnejši topniški ogenj na vsej Maginotovi črti do Švice.

Kaj pravijo Rusi o položaju?

Naše čitatelje bo gotovo zanimalo, kako presoja v sovjetski Rusiji položaj na zapadnem bojišču in kako se v Zedinjenih državah Severne Amerike krepi volja za pomoč zaveznikom.

Rusi o dogodkih na bojišču

Sovjetska sodba o poteku vojnih dogodkov na zapadu od 10. junija se glasi: Velika bitka za Francijo se je pričela z velikansko topniško pripravo in silnimi zračnimi napadi. Bitka divja kar naprej z nezmanjšano silo. Po obsegu je sploh največja bitka v zgodovini. Vendar se nemškemu napadu doslej še ni posrečilo izsiliti odločitev. Ne glede na to pa je položaj francoskih sil skrajno težak, čeprav so si sile prvotno opremljene. Odločitev bi zamogla pasti šele prihodnje dni. Splošno pričakovanje je, da se bo Weygandu posrečil nov »čudež na Marni«. (Gre za bitko v svetovni vojni leta 1914., v kateri so zmagali Francozi nad Nemci tik pred Parizom in je bil ta poraz odločujoč za celotni potek svetovne vojne.) Vzporedno s to novo ofenzivo trajajo medsebojni zračni napadi nepretrgano. Nemci bombardirajo zlasti letališča v Angliji ter pristanišča v Angliji in severni Franciji, zavezniško letalstvo pa bombardira zlasti bencinske zaloge in dovoz bencina ter čet, v notranjosti Nemčije.

Amerika se vedno bolj bliža vstopu v vojno

Ukrepi, ki se izdajajo v Zedinjenih državah, dokazujejo, da je zajelo Ameriko veliko gibanje, katerega končni cilj je odkrita postavitev na stran zaveznikov. Vsi znaki kažejo, da se Zedinjene države z naglimi koraki bližajo vstopu v vojno. Do temelja je spremenjeno delo v industriji, posebno v vojni, v kateri bodo delali odslej v treh osemurnih izmenah neprekinjeno noč in dan. Tovarne letal, ki so izdelovale letala za Zedinjene države, so že dobile dovoljenje, da jih smejo izročiti zaveznikom. Trenutno je pripravljenih 1500 letal, ki bodo s pospešeno naglico poslana v Evropo. Izdajati so se pričeli tudi že ukrepi proti peti koloni. Vsi Nemci bodo pod policijskim nadzorstvom, ako bo potrebno bodo tudi internirani. V Washingtonu so že vse nemške družine pod policijskim nadzorstvom. Dalje se pojavljajo prvi znaki demonstracij in izvršenih je bilo nekaj osebnih napadov na Nemce.

Na drugi strani pa kažejo Zedinjene države tudi naraščajočo voljo, ne le pomagati zaveznikom z bistvenimi dobavami vojnega materiala, ampak tudi razširiti organizacijo obrambe vse zahodne poloble na Srednjo in Južno Ameriko. Zlasti pridejo tu v poštev države: Mexico, Venezuela, Panama, Ecuador, Costarica in Brazilija.

Luč, ki sveti v temi

Noč vojne zagrinja obzorje človeštva. Zmeda in tema se polašča duhov. Tema strahu in nemira, tema brige in stiske, tema pomanjkanja in trpljenja, tema dvoma in negotovosti o bodočnosti. Nekateri narode je ta tema že docela zagrnila. Hladen dotik njenih mrkih kril pa čutijo tudi tisti narodi, nad katerimi še ni švignila vojna s svojim krvavim bičem.

V temi se je težko znajti. Človek nehoti ustavi svoj korak. Nekaj korakov še morda stori tipaje okoli sebe, potem obstoji kakor prikovan na zemljo. Njegovo oko željno hrepeni po žarku svetlobe, ki bi razsvetlil morečo temoto. Na vse strani se ozira, vse zavese odgrinja, vsa okna odpira, ali ne bi morda prišel od kod rešilni pramen svetlobe.

Tudi duhovno oko človekovo hrepeni po luči. Če je človeku njegova zemeljska pot zastirta v meglo, da ne vidi izhoda; če se pred njim nakopiči toliko stiske in trpljenja, da ne spozna ne vzroka ne smotra, mu lega mrak v dušo. In človek se ozira okoli sebe in išče, od kod bi se zasvetil žarek, ki bi mu posijal v dušo ter mu razpršil temo dvoma in obupa.

Temu naravnemu hrepenenju človekovemu je ustregel sam Stvarnik, ki mu je prižgal dvojno luč: razuma in nadnaravnega razodetja. Beseda božja je luč, ki sveti človeku na poti življenja, varujoč ga kvarnih stranpotov in kazoč mu ob vseh dogodkih, ki se dogajajo, in vseh udarcih, ki ga zadevajo, pravi vzrok in končni cilj. Glavni glasnik te besede je Kristusov namestnik na zemlji, rimski papež. Pij XII. se je pokazal pravega vodnika na težkem potu, ki ga mora sedaj hoditi človeštvo. Dvignil je svoj svareči glas, ko so se razmere v Evropi vedno bolj zapletale ter drvele v vojno katastrofo. Ko se je že razvil vojni požar, se je neprestano trudil in se trudi, da bi ga, kolikor mogoče, ublažil in omejil. Pretekli teden je imel o priliki svojega godu — na praznik sv. Evgenija — pred kardinali govor, poln pomenljivih besed.

Evropa, tako je poudaril sv. oče, tista Evropa, ki jo je določila božja Previdnost za zibelko krščanstva omike, je postala pozorišče ubijanja, strahotnega uničevanja in neizmernega npravstvenega propada ter največje gospodarske stiske in zmede na verskem, moralnem in idealnem področju, ki sedaj sega tudi preko Oceana in grozi, da uniči »so duhovno in npravstveno dediščino narodov.

Spričo teh strašnih dogodkov dvigamo svoje oči k nebu in prosimo Boga, naj se usmili

človeštva, ki je med seboj ločeno po najbolj si nasprotujočih idejah in interesih, po neizmernem sovraštvu maščevanjaželjnosti in nrosti medsebojnega uničevanja. Klanjajoč svojo glavo pred nedoumljivimi sklepi božje pravičnosti hkrati izjavljamo, da smo svetovali narodom in njihovim vladarjem, naj izberejo pot, ki vodi k miru po spoštovanju vsega, kar je vsakemu narodu najdražje po zahtevah pravičnosti.

Prav v tem je razlog vojne, ker so vladarji narodov rajši kakor da bi izbrali pot mirne ureditve svetovnih vprašanj na podlagi pravičnega, častnega in njihovi veliki odgovornosti pred Bogom in ljudmi ustrežajočega sporazuma izbrali silo. Cilj vsake vojne pa ne more biti drug, kakor da se — po besedah sv. Avgušтина — doseže mir. To mora tudi imeti pred očmi vsaka vojskujoča se stranka, in sicer tisti pravični in trajni mir, ki bo zadovoljil vse upravičene zahteve in želje narodov.

Medtem pa rotimo obe vojskujoči se stranki, da ne pozabijo, da je treba tudi v vojnem stanju spoštovati najosnovnejše zahteve človečnosti, ki se predvsem tičejo onih, ki se ne vojskujejo. Z žalostjo moramo namreč ugotoviti, da se z nedolžnimi ravna v največjem nasprotju z božjimi in človeškimi npravstvenimi postavami. Spričo človeške slabosti je to razumljivo, čeprav neopravičljivo, če se godi od strani posameznikov. Nikakor pa ne gre, da bi se take stvari godile z odobravanjem ali pa celo po pobudi javne oblasti.

Predvsem so nam pri srcu narodi, ki so podvrženi ali pa kako drugače proti svoji volji zavlečeni v sedanjo vojno. Nova oblast se naj zaveda, da morajo njene odredbe biti v skladu z določbami npravstvene postave in prava. Čim več držav je, ki so izpostavljene nevarnosti, da pridejo pod tujo oblast, tem bolj si mora novi oblastnik prizadevati, da so njegove odredbe v skladu z mednarodnim pravom, odnosno z naravnim pravom sploh. Predvsem mislimo pri tem na spoštovanje življenja, časti in lasti posameznika, na spoštovanje družine in njenih pravic, na svobodo verskega prepričanja in bogoslužja ter na spoštovanje narodnega jezika, šolstva in kulture.

Zmeda, ki je vladala pred vojno ter se med vojno povečala, je polna duhovne in moralne nevarnosti, ki jo v svoje svrhe porablja brezboštvo in najrazličnejše zmede. Zato je baš v vojni treba tem bolj udeleževati krščanstvo, ki je edini pravi voditelj sredi zmot, da bi se človeštvo povrnilo k duhovnemu zakladu krščanske vere. Zato imajo kristjani dolžnost, da se ne vdajo malodušju, da ne izgubijo poguma in da dokažejo svoje krščanstvo prav v stiski na še bolj učinkovit in goreč način. Saj se more in mora kristjan izkazati za kristjana najbolj ravno v najhujših časih.

Na koncu je papež opomnil vernike, naj ne prenehajo moliti, da bi se sredi tolikih ruševin in solz odprla pot k veličastnemu templu miru, zgrajenemu na neporušnem temelju pravice.

Po Jugoslaviji

Hrvatsko jubilejno leto. Hrvatje obhajajo 1300 letnico prvih zvez hrvatskega naroda z rimskim papežem. S svojim vstopom v katoliško Cerkev so Hrvatje stopili v krog kulturnih evropskih narodov. Ta obletnica v resnici zasluži, da jo hrvatski narod obhaja z vso slovesnostjo. Katoliška Hrvatska je v to svrhu izdelala podroben program, čigar točke so se že začele izvajati po raznih krajih. Pokazati hočejo svojemu narodu in svetu, kaj je katoliška Cerkev na raznih področjih kulture storila v hrvatskem narodu in za narod. Kot ena izmed najbolj bistvenih točk jubilejnega programa je predvidena duhovna obnova hrvatskega ljudstva po načelih životvor-

nega katolicizma. V to svrhu se je zagrebški nadškof dr. Stepinac v imenu ostalih hrvatskih škofov obrnil na Apostolsko Stolicu v Rimu, da se za to jubilejno proslavo podeli popolni odpustek. Na to prošnjo je odgovoril državni tajnik rimskega papeža kardinal Maglione s svojim pismom zagrebškemu nadškofu dne 12. maja 1940, da je papež Pij XII. zaproseni izredni jubilejni odpustek dovolil. Pogoji tega popolnega odpustka so: spoved, sv. obhajilo, dvakratni obisk kakšne stolne ali župnijske cerkve v Jugoslaviji v dobi od dne 29. junija 1940 do 29. junija 1941 in molitev predpisanih molitvic na čast presv. Rešnjemu Telesu in Materi božji Mariji ter na namen

Kako živi lastavica. S svojim hitrim in neprestanim letanjem in svojo veliko skrbjo do mladičev nas lastovke privabljajo, da jih kaj radi opazujemo. V poletju jih vidimo, kako od ranega jutra hite in iščejo hrane zase in za svoje mladiče. Njihovo dnevno delo je ogromno. Ugotovili so, da par lastovic prinese v teku ene ure v gnezdo 20krat hrano. V enem dnevu prinesejo 640 krat. Če vsaka ptica prinese vsakokrat enega komarja ali muho, je to že 640 komadov. Samo stari pojedjo dnevno gotovo do 600 škodljivih žuželk. Dnevna potreba lastovičje družine znaša potemtakem 1840 žuželk. Na mesec bi to zneslo 55.200, a vse leto 160 tisoč žuželk. In to samo ena družina! Če bi v

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetskega življenja

*

23

Klavs ga je molče poslušal. Malo prej so ga konjeniki, ki so bili poslani k reki, da bi preiskali obalo, obvestili, da so iz vaškega pristanišča izginili vsi čolni in on se je sedaj vznemirjal radi bega mnogih Baltičanov proti Romuniji. Ni želel, da bi v Moskvi doznali za upor v Balti, ker bi ga izvršilni odbor gotovo poklical na odgovornost, zakaj ni v krvi zadušil upora. Kaj je smrt treh ljudi, ko bi morali biti vsi postreljeni!

Čim bolj se je Klavs zamislil v položaj, tem bolj je čutil, kako blizu mu je Balta. Ob drugih podobnih prilikah je dal brez pomišljanja postreliti na tisoče ljudi.

Ko je nehoti izdal svojo bojazen zaradi beguncev, ga je Karanzin skušal pomiriti.

»Tovariš, ne delaj si skrbi,« je dejal. »Voda v reki je že nekaj dni sem tako divja, da ni verjetno, da bi kateri čoln dosegel romunsko stran. Jaz mislim, da nas je Dnjester rešil vseh protirevolucionarjev, ki so hoteli pobegniti.«

»To je domneva, a ne gotovost,« je odvrnil Klavs. »Sicer pa bomo videli. Po povratku v Odeso bom na to-

vornih avtomobilih takoj poslal ribiške čolne in upam, da boš zanje našel ribiče.«

»Bodi brez skrbi! V Balti je dovolj ribičev in jaz bom poskrbel za to, da bodo bolj mehki, kakor so bili doslej.«

»Dobro! Sedaj pojdi po svojih opravkih. V času večerje pa me spet obišči. Morda bom imel zate kaka nova naročila.«

Karanzin je ponižno pozdravil in odšel. Bil je suženjska narava in je mislil, da mora pred mogočnim komisarjem kriviti hrbet.

Klavs je čutil v duši veliko praznoto. Rad bi si ogledal Balto in rojstno hišo, a si ni upal ven. Ni zaupal vase in se je bal, da bo to, kar bo videl, premagalo njegovo prisiljeno boljševiško krutost. Najbolj se je bal srečanja z materjo. Njen ljubeči in bolestni pogled bi raztajal led okrog njegovega srca.

Zamislil se je. V svoji duši je začutil bedo človeka, ki nima več doma.

Prej, ko je govoril s Karanzinom o ribičih, je pred njegovimi očmi oživila preteklost. Videl je ribiče, kako so razpenjali mreže in kako jim je on pri tem večkrat nagajal. Spomnil se je na to, kako je često sedel na obrežju reke in razmišljal o vsakdanjem življenju.

Pri reki je večkrat srečal Natašo, ki je čakala na povratek očeta. Potem je pomagala očetu pri razpenjanju

sv. očeta. Tisočtristoletnica pokristjanjenja Hrvatov je izreden jubilej v verskem in narodnem oziru. Ta jubilej je hrvatskemu ka-

toliskemu narodu v veliko čast. Naj bi hrvatskemu ljudstvu bil tudi v duhovno in kulturno rast!

Zadružništvo v Sloveniji

Predsednik senata g. dr. Anton Korošec je imel pretekli teden v beogradskem radiu govor o zadružništvu. Najprej je podal kratek oris o zgodovini zadružništva med Slovani. V Rusiji se je zadružništvo pojavilo leta 1865. ter se naglo in krepko razvijalo. Še leta 1918. je bilo pod Leninom 46.000 konzumnih zadrug in 40.000 kreditnih zadrug. Sedaj v Rusiji ni nobene zadruge več, tam vlada državni kapitalizem. V Poljski se je zadružništvo začelo leta 1869., med Čehi v 50. in 60. letih pretekelega stoletja. V jugoslovanskih pokrajinah se je zadružništvo začelo najprej v Sloveniji, v Srbiji leta 1894., v Hrvatski pa leta 1900.

O slovenskem zadružništvu je g. dr. Korošec to povedal: Zadružništvo v Sloveniji je rodila narodna in gospodarska potreba. Predvsem so bile zadruge potrebne zato, da so izvile slovensko ljudstvo iz oderuških klešč denarnega izmozgavanja. Lahko rečemo, da so to nalogo docela izvršile, čeprav so se pred leti, ko je denar, vložen v denarne zavode, skoraj popolnoma zamrznil, takoj pojavile ljudske pijavke ter nastavile svoje sesalke na ubogi narod. Sedaj se zopet boljše. Izrabljani bi morali imena teh oderuhov brezobzirno povedati javnosti, da jih narod enkrat za vselej spozna. Naravno je, da so se z ozirom na oderuške prilike v Sloveniji najprej in v največjem številu pojavile kmetijske kreditne zadruge, hranilnice in posojilnice. Danes štejemo Slovenci 530 kreditnih zadrug, kar še ne zadovoljuje vseh krajev in vseh potreb, a je vendar lepo število.

Ker znaša število vseh zadrug 1227, je jasno, da je mimo kreditnih zadrug tudi druga vrsta zadrug lepo razvita. Najbolj se približajo številu kreditnih zadrug konzumne in nabavljalne zadruge. Tudi pri izvozu se slovenske zadruge ne upoštevajo dovolj in se izvoz še dalje večinoma prepušča le kapitalistom.

Težave, ki jih je slovenskemu zadružništvu napravila inflacija, deflacija in gospodarska kriza, so z vsakim dnem manjše in obratovanje zadrug postaja zopet normalno. Ko se je z letom 1923. začelo gospodarsko blagostanje, so postale naše kmetijske Raiffeisenovke milijonski zavodi, kar so potem v nastali gospodarski krizi morale drago plačati. Toda od teh ran se je slovensko zadružništvo spet ozdravilo.

Zadružništvo v Sloveniji se razlikuje po političnih strankah in je organizirano v treh centralah: Zadružna zveza, Zveza slovenskih zadrug in Zveza gospodarskih zadrug za Jugoslavijo, vse tri s sedežem v Ljubljani. In ako so si politične stranke večkrat hudo v laseh, njihove zadruge delujejo v miru, strpnosti, zares v pravem zadružnem duhu.

Sredina med krutim kolektivizmom, kateri uničuje vsako svobodo osebnosti in stvarja človeka za sužnja vsake kolektivne organizacije, in kapitalističnim liberalizmom, kateri se ne briga za eksistenčno mogočnost milijon-

Vojnih dogodkov ne morete zasledovati brez zemljevida!

Izšla je zopet karta Evrope za 6 din. — Naročite jo v prodajalnah

Tiskarne sv. Cirila Maribor—Ptuj!

skega in milijonskega delovnega ljudstva, ta sredina, to je zadruge, ki v svobodnem kolektivu brani vse male ljudi, katera se korak za korakom bori proti kapitalizmu in vendar ne omejuje človeka ne svobode osebnosti, ne svobode njegove vesti. Zadruge je zeleni otok v morju kapitalističnih valov, samo na tem otoku je zavarovana sreča in dostojanstvo človeka.

Novice iz domačih krajev

Huda nesreča zadela hlapca. 31 letnega hlapca Lovrenca Javornik je zadela v Dovžah huda nesreča. Vozil je les na postajo. Nasproti mu je privozil neznan avtomobil, katerega so se konji ustrašili in zdvijali. Hlapec je padel z voza, zlomil si je desno nogo in zadobil še več drugih poškodb. Ponesrečenca so prepegljali v bolnišnico v Slovenjgradec.

Sod pelinkovca iztekel. Na mariborski kolodvor je prispel iz Grčije za Nemčijo vagon finega pelinkovca. Ko so pregledali pošiljko v Mariboru, so ugotovili, da se je en sod 800 litrov razbil med vožnjo in je dragocena pi-jaka iztekla.

Lokomotiva tovrnega vlaka iztirila. Dne 6. junija zjutraj je iztiril v št. Lovrencu na Dravskem polju stroj tovrnega vlaka, ki je prihajal iz Ptuja. Lokomotiva se je poškodovala, vendar so jo delavci iz mariborskih železniških delavnic hitro dvignili. Vlaki so imeli radi nesreče omenjeno dopoldne zamude.

Od konjskega kopita poškodovan. Iz Ptuja javljajo: Andreja Baša, upokojenega orožnika, je brenil konj s tako silo v nogo, da mu jo je zdrobil nad kolenom. Baša so oddali v bolnišnico.

Lokomotiva treščila v konjsko vprego. Na cesti, ki pelje od dirkališča na Cvenu v Ljutomer, se je zgodila na železniškem prelazu huda nesreča. Več posestnikov iz okolice se je vračalo s poljskega dela proti domu. Eden za drugim so peljali preko prelaza. Vprego posestnika Filipiča iz Radomirja pa sta zalotili na tiru dve premikalni lokomotivi. Ena je

treščila v voz in je enega konja tako razmesarila, da je obležal mrtev na cesti, drugega konja in voz pa je stroj vlekkel nekaj metrov s seboj in ga sunil v obcestni jarek. Čudežno sta ostala Filipič in drugi konj nepoškodovana, medtem ko je lokomotiva voz popolnoma razbila.

Vlak razmesaril brejo kravo. Med postajama Križevci in Bučecovci na Murskem polju so pasli zadnje dni otroci precej živine. Ena od krav se je približala radi nepazljivosti pastirjev železniški progi in skočila pred prihajajoči osebni vlak, kojega lokomotiva je živinče čisto razmesarila. Povožena breja krava je bila last posestnika Novaka iz Logarovec, ki je oškodovan za več tisoč dinarjev.

Glavo si je razbil pri padcu z voza. Janez Žižek, posestniški sin iz Dragotincev pri št. Juriju ob Ščavnici, je padel pod voz in si je razbil glavo.

Žrtev neprevidnega ravnanja z orožjem. Dva drugošolca soboške gimnazije v Fazaneriji ob Lendavi v Slov. Krajinu sta se igrala Indijance. Eden je imel samokres, iz katerega je pobral naboje, nato pa je pomeril proti tovarišu. Nesreča je hotela, da je ena od patron še ostala v cevi. Naenkrat je odjeknil strel in krogla je zadela v trebuh Slavka Kužević, sina kavarnarja iz Dolnje Lendave. Obstreljenega so oddali v soboško bolnišnico.

Strele ga je ubila. Aleksander Balajc, posestnik v Selu v Slov. Krajinu, je delal s svojo ženo na polju. Ker se je bližala nevihta, sta se zatekla zakonca v bližnji gozd pod

mreže. Domov je nesla polno košaro rib. On se ji je navadno pridružil in ji odvezal tovor.

Kaj je sedaj z Natašo? Kaj je v Krilovom in Olgorom ter drugimi znanci? V duhu jih je vse gledal. Nataša je ohranila v njegovi domišljiji svojo živo mladost, mehko, nežno in privlačno lepoto.

Polagoma je vse izginilo, samo Natašina slika je lebdela pred njegovimi očmi. Ali ni ravno obraz te lepe, ljubeznive deklice najprej oživel v njegovem srcu, ko je zjutraj skozi daljnogled opazoval Balto?

★

V sobo je prišla Natalija, Šubinova vdova. Bila je bleda in potrta. Edino čustvo, ki jo je polnilo, je bil strah. Bala se je, da se bodo vaščani tudi nad njo maščevali. Ni se upala dotakniti Šubinovega trupla, ki je še vedno ležalo na vrtu. Za Šubinom samim ni žalovala. Samo to ji je povzročalo skrb, da ni vedela, kam se naj sedaj zateče.

»Tovariš,« se je obrnila na Rišina, »kam naj grem, ko se bo Karanzin nastanil v tej hiši?«

»Uredi zadevo s Karanzinom!« je suho odgovoril komisar. »Morda ti bo prepustil eno sobo?«

»Ne morem ostati v isti hiši s človekom, ki ni poročen,« je nekam ogorčeno odgovorila Natalija.

Rišin jo je začudeno pogledal in se glasno zasmejal.

»A tako! Ne moreš ostati v isti hiši z moškim, ki ni oženjen? Kaj to pomeni? Ali nisi svobodna ženska? Česa se bojiš?«

»Ne bojim se, a Karanzin je nasilen.«

»V sovjetski republiki moški spoštujejo ženo, ki ga ne mara, in jo pusti pri miru.«

»O, vem! Tako je pisano!«

»No, in —« je začudeno vprašal komisar.

»Kar je pisano, se ne izvršuje vedno,« je mirno odgovorila Natalija.

»Ker smo predobri in popustljivi. Če bi s smrtjo kaznovali vsakega, ki krši sovjetske zakone, bi bilo drugače...«

Za trenutek je utihnil, listal po Šubinovi poslovni knjigi in nadaljeval:

»Ker si tu, poslušaj! Pri pregledovanju računov sem opazil, da je bil tvoj mož tat, ki je kradel iz sovjetskega skladišča. Tudi ti si se okoriščala z ukradenimi stvarmi.«

Natalija je prebledela in se začela tresti. Jecljaje je odgovorila:

»O, komisar, jaz nisem bila obveščena o Šubinovem postopanju. Jaz sem mu samo stregla in se za njegove posle nisem brigala.«

»Dobro! Ne moti me dalje! Karanzin mi je govoril o tebi. Mislim, da te bo s hišo vred prevzel. Zupaj vanj!«

eni vasi bilo samo sto parov lastovk, bi te uničile 16 milijonov komarjev, muh in drugih nepotrebnih žuželk.

Meteorji (kamenje iz pod neba) v puščavi. Puščava Atacama v Čileju v Južni Ameriki je bila pred kratkim prizorišče nebesnega pojava, kakršnih v tem obsegu ni bilo videti. Prebivalci neke vasi ob robu puščave so se sredi noči zbudili zavoljo silovitih razpokov, ki so bili podobni topniškemu grmenju in so prihajali do zdevno iz puščave Atacame. Ko so stekli na prosto, so zagledali na nočnem nebu ogromne ognjene stebre, ki so švigali z neba in se razblinjali nekeje v puščavi kakor rakete. Pojav so spremljali vroči sunki vetra, ki so se pa kmalu ohladili na navadno

drevo. Mem neurjem je urezala strela v drevo, pod katerim sta Balajčeva vedrila. V sence od strele zadeti Balajc je obležal pri priči mrtev, medtem ko je bila njegova žena omamljena in jo je mokrota dežja spravila zopet k zavesti. S težavo se je zavlekla do ceste, da je poklicala pomoč. Od strele poškodovano so spravili v soboško bolnišnico in je upanje na okrevanje.

Slikar smrtno ponesrečil. Na cesti blizu Griž pri Celju je padel s kolesa umetnostni slikar Ernest Potočnik. Pri padcu si je pretresel možgane in je podlegel poškodbi v celjski bolnišnici.

Pismonoša hudo ponesrečil. Maks Uranjek, 32 letni pismonoša na pošti v Mislinju, se je peljal na kolesu proti Slovenjgradcu. Za njim je vozil na motornem kolesu Štefan Lušnic iz Gornjega Doliča. Motociklist je zadel v kolesarja, ki je padel na tla. Pri padcu mu je počila lobanja in je dobil poškodbe po vsem telesu. Tudi Lušnic ima poškodbe na glavi in telesu. Uranjeka so prepeljali v slovenjgraško bolnišnico.

Prometna nesreča. V celjsko bolnišnico je bil oddan 32 letni hlapec Avgust Sinko iz št. Pavla pri Preboldu. V št. Petru v Savinjski dolini ga je podrl neki motociklist in mu je zlomil desno nogo.

Od eksplozije poškodovan otrok. Devetletni Slavko Drnovšek, sinko delavca v Zagorju ob Savi, je našel nekje patrono. Po naboju je iz radovednosti tolkel tako dolgo, da se je razpočil in nepredvidnež je obležal ves v krvi. Eksplozija ga je hudo poškodovala na obrazu, rokah in eno oko je v nevarnosti.

Usoden padec s strehe. Matija Osolnik, mali posestnik iz Snovnika pri Kamniku na Gorenjskem, je popravljal streho pri sosedu. Nenadoma mu je spodrsnilo in je padel na tla ter si je zlomil desno nogo.

Vlak ubil mojstra in vajenca. Dne 4. junija kmalu popoldne sta se odpeljala iz Kranja proti Tržiču kranjski kleparski mojster Rihard Jakelj in njegov vajenec. Sedla sta na motorno kolo, katerega je vodil mojster, vajenec pa je sedel za njim. Na ovinku pod Zgornjimi Dupljami v bližini gozda, kjer se je radi nezavarovanega železniškega prehoda zgodilo že več nesreč, sta trčila v vlak. Suneč je bil tako silovit, da je vrglo oba v velikem loku in sta obležala mrtva. Mojster Jakelj je bil star komaj 45 let in zapušča družino.

Od gramoza smrtno podsut. V ljubljanski bolnišnici je podlegel prehudim notranjim poškodbam 60 letni Jožef Luzanski, ki je služil za hlapca na Dolenjskem in je bil doma iz brežiškega okraja. Pri kopanju gramoza se je odtrgala plast in ga podsula. Ljudje so

mu prihiteli takoj na pomoč in ga odkopali ter oskrbeli prepeljavo v bolnišnico, kjer pa mu niso mogli več pomagati.

Huda nevihta s točo nad Ljubljano in okolico. Zadnje nedeljo popoldne se je izsula nad Ljubljano in okolico huda nevihta s točo. Neurje je prihrumelo od Vranskega. Ko je oklestila toča vrtove in drevje okoli Ljubljane, je neurje krenilo proti Dolenjski v smeri Sostro in Orle ter dalje na Grosuplje. Trpela je vinska trta, fižol, krompir in drugi pridelki.

Nesreča pri popraviljanju stavbe. 63 letni Martin Brudar iz Potovrha pri Novem mestu je bil zaposlen pri popraviljanju stavbe pri graščaku Langerju v Bršljinu. Nenadoma se je podrl oder in Brudar je padel v globino. Poškodoval si je prsni koš, glavo in roke ter so ga oddali v bolnišnico.

Štiriletno dekletce utonilo v vodnjaku. Iz Novega mesta poročajo: V Hrušici pod Gorjanci se je igrala pri vodnjaku posestnika Ovnička štiriletna hčerkica posestnika Ambrožiča. Otrok je izgubil ravnotežje, padel v vodnjak in utonil.

Voz pokopal pod seboj posestnikovega sina. 20 letni posestniški sin Franc Sabotič iz Novakov pri Poljčanah je vozil les z Boča. Voz se je na nekem ovinku prevrnil in pokopal pod seboj Sabotiča, katerega so prepeljali v mariborsko bolnišnico s poškodovano hrbtenico.

Vlak povozil 81 letnega starčka. Kakih 100 m od železniške postaje Kranj so našli razmesarjeno truplo neznanega starčka. V povozenem so pozneje prepoznali 81 letnega preužitkarja Mihaela Primožiča, doma iz Hotovelj, občina Gorenja vas nad Škofjo Loko. Stari se je mudil nekaj dni pri svojem sinu v Stražišču. Po nesrečnem naključju je zašel na tir in mu je lokomotiva odrezala glavo in desno roko v rami.

Vagonček zdobil dečku prsni koš. V Rožnem dolu na Dolenjskem ima gozdno podjetje ozkotirno železnico. Zadnje dni so se igrali z vozički te železnice vaški otroci. 12 letni Alojzij Baldin je padel pri igri in prišel z gornjim delom telesa čez tir. V tem trenutku je privozil vagonček, ki je zdobil fantku prsni koš. Smrtnonevarno poškodovanega so koj prepeljali v novomeško bolnišnico, a je malo upanja, da bi ostal pri življenju.

Mariborsko bogoslovje — visoka šola. »Službene novine« v Beogradu so objavile 7. junija odredbo ministra prosvete Maksimoviča, ki jo je ministrski svet odobril in potrdil na svoji seji 30. maja, o stopnji rimsko-katoliških bogoslovnih šol v naši državi. Te šole, ki sprejemajo slušatelje z višjim tečajnim izpitom in kjer traja pouk najmanj

osem semestrov, dajejo visoko strokovno bogoslovno izobrazbo ter so na stopnji fakultet (bogoslovnih vseučilišnih šol). Naslov teh šol je: Visoke bogoslovne šole. Diplome (končna spričevala) teh šol dajejo pravice do napredovanja v državne ali samoupravne službe na vse položaje, za katere je potrebna diploma o končani bogoslovni fakulteti in za vse druge pravice, ki jih dajejo diplome bogoslovnih fakultet. S to odredbo ministra prosvete, izdano na osnovi § 42. fin. zakona za leto 1939/40 in po § 1. uredbi o proračunskih dvanajstinah za mesece april, maj, junij in julij 1940, je bilo med drugimi katoliškimi bogoslovnimi učilišči — v hrvatskih škofijah jih je več — povzdignjeno na stopnjo visokih šol tudi mariborsko bogoslovje. To odliko je mariborsko bogoslovje, ki je ustanova nesmrtnega škofa Slomškega, v polni meri zaslužilo. Pouk, ki se je v njem vršil, je bil vedno na znanstveni višini vseučiliških fakultet. O kakovosti in stopnji izobrazbe, ki jo je dajalo to učilišče in vzgojevališče, pričuje dejstvo, da so med absolventi tega učilišča prav mnogobrojno zastopani taki možje, ki so bili in so voditelji našega naroda ne samo na verskem in moralnem polju, marveč tudi na narodnem, gospodarskem, političnem in kulturnem področju.

Maribor dobi vmesno radio-postajo. Prosvetna zveza v Ljubljani kot vrhovna organizacija naših prosvetnih društev ima pogodbo z ministrstvom pošte in brzojava z dne 22. julija 1939 glede radijske postaje v Ljubljani ter je v tej pogodbi tudi zabeleženo, da se ustanovi radijska relejna (vmesna) postaja v Mariboru. Za to postajo se je dobilo zelo primerno zemljišče na Tezmem tik Maribora. Prosvetna zveza je te dni vložila na mestno občino mariborsko, oziroma njen gradbeni odbor prošnjo za odobritev načrtov radijske postaje v Mariboru. Gradbeni načrti so bili v minulem tednu odobreni in podpisani. Glavna zgradba za radijsko oddajno postajo bo merila v tlorisu 25×23,5 m. Zgrajen bo še transformator, stanovanjski prostori za nameščence postaje, pisarniški prostori in kleti. Napeljana bo telefonska zveza z Mariborom in Ljubljano. Stolp postaje, ki bo 100 m proč od ostalih naprav, bo visok 112 m in močno zasidran, da bo lahko kljuboval raznim vremenskim neprilikam. Električno silo bo dobivala postaja od mariborskega mestnega električnega podjetja. Nova vmesna radio postaja pa bo zelo velike važnosti za Maribor in vse kraje ob severni meji, ki doslej niso ali pa zelo slabo slišali Ljubljano.

Cerkev Matere božje na Ptujski gori bo ostala črna. Dela na popravilu zunanosti gorskega svetišča, ki so se začela v začetju ma-

temperaturo. Med njimi je zavladal velik strah, ker so v svojem praznovanju mislili, da se bliža konec sveta. Šlo je pa le za množestven padec meteorjev (kamnov izpod neba), med katerimi so bili nekateri prave velike skale.

Spomenik postelji. To je bilo tisto, kar nam je še manjkalo in kar bodo mnogi s hvaležnostjo pozdravili. V Spring Lake Dodgeu v Zedinjenih državah je dal bogat Američan postaviti spomenik na čast skromnemu kosu pohištva, na katerem se človek rodi in na katerem umre. Ta originalni spomenik sestoji iz vznožja in stebra, na katerem je v pomanjšavi posneta navadna železna postelja. V spomenik pa je dal mož vklesati napis: »Na čast

Natalija je odšla polna strahu. Misel na bodočnost jo je vznemirjala, zlasti ker še ni vedela, kako se bo zadeva upora končala.

14.

V vasi je vladala mrtva tišina. Ljudje so se poskrili. Vedeli so, da se je Klavs, sin Alekseja Andrejeva, za to noč nastanil v Šubinovi hiši in so se bali. Šepetaje in z grozo v srcih so med seboj govorili o tem, da bodo naslednjega jutra ustreljeni Aleksej Andrejev, njegov sin Fedor in Peter Krilov.

Možje in fantje, ki so bili med uporniki, so bili zelo molčeči. Sramovali so se zaradi svojega strahu pred smrtjo. Kesali so se, zakaj niso pristali na žrebanje. Fedor je postal v njihovih očeh junak, obenem pa glasen očitek. Ne bi ga smeli pustiti v prostovoljno smrt. On je sicer bil voditelj, toda za vstajo so bili vsi odgovorni.

Drugi pa so bili zadovoljni s tako rešitvijo te nesrečne zadeve. Za njih je bilo tudi suženjstvo rešitev, samo če ni bilo treba umreti. Čutili so se tako globoko zakopane v trpljenje in ponižanje, da so v suženjstvu našli neko gotovost.

Nekateri pa so v svojih srcih ohranili dostojanstvo in plemenitost ter so se upirali temu, da bi sprejeli svojo nesrečo. Poraz, ki so ga doživeli, jim ni vzel moči. Žalostna usoda Alekseja, Fedorja in Petra jih je klicala

na dolžnost, da nekega dne stresejo s sebe sramotni jarem...

V veliko sobo pri Andrejevih je sijala mesečina. V jasni svetlobi so se odražale črne in ostre sence. Po prostori sobi se je od časa do časa premikala ženska senca. To je bila Natašina senca. Deklica je hodila po sobi sem ter tja, zatopljena v svoje misli.

Iz enega kota je od časa do časa prihajal suh kašelj, ki je mučil ubogo Natašino mater.

Za mizo je sedela Karina. Roke je naslanjala na mizo, glavo pa skrivala v dlani. Reva je bila popolnoma izčrpana. Ko je slišala Elzin kašelj, jo je obšla misel, da bi tudi zanjo bilo najbolje, če bi se ji zmešalo.

Nataša se je vdajala eni sami misli, ki jo je vse bolj prevzemala. Hotela je iti h Klavsu in prositi, naj pomilosti tri obsojence. Morda je ni popolnoma izbrisal iz svojega spomina in se bo usmilil nesrečnih žrtev. Na vsak način je ona edina, ki more tvegati ta korak. Zakaj ga ne bi tvegala? Življenje je za njo brezpomembno... Ko je do dobra razmislila o stvari, se je prepričala o brezuspešnosti svojega koraka. Klavs ne bo popustil. Vila je roke v obupu nad svojo nemočjo. Hitreje je začela hoditi po sobi gor in dol. Od časa do časa se je ustavila pri oknu in pogledala proti vasi.

Bil je čas večerje. Gotovo tudi Klavs sedi za mizo. Če ne bo šla sedaj, pozneje ne bo mogla priti pred njega. Naglo je še enkrat premislila vse, nato se je odločila.

ja, radi dežja niso tako napredovala kakor bi bilo želeli. Le kamnoseki so med tem pod vodstvom domačega mojstra g. Jakoba Horvat pridno pripravljali nove kamne, ki jih sedaj vlagajo v podpornike cerkve namesto starih preperelih. Ljudje se silno zanimajo za popravilo tega Marijinega svetišča. Ob lepem vremenu prihajajo od daleč in blizu ter obdukujejo to veliko delo, ki se je šele sedaj, ko je načeto, pokazalo v vsej svoji razsežnosti. Bistvo privlačnosti cerkve na Gori je v tem, da je njena zunanost dobesedno črna. Legenda pripoveduje, kako je ta mogočni božji hram ob turškem napadu čudežno počrnel, da ga turški paša ni mogel videti in porušiti in od takrat da se njene zunanosti ne prime noben belež. Ljudje sedaj ugibajo, kakšna bo cerkev, ko bo popravljena. Da se ohrani zgodovinski pomen in legendarna privlačnost cerkve na Ptujski gori, so strokovnjaki pod vodstvom g. inž. arh. VI. Mušiča določili, da mora biti novi omet na cerkvi naravne temne barve. Za sestavo takega ometa se je dobavil iz kamnoloma pri Sv. Roku ob Sotli zmlet črni andezitni kamen. Tako bo gorska cerkev tudi po obnovitvi dobesedno ostala črna. Ob tej priliki opozarjamo tudi na novo knjigo o Ptujski gori, ki je pred kratkim izšla. V njej vseučiliški profesor g. dr. Franc Stele opisuje lepoto svetišča Matere božje na Ptujski gori in njega velik zgodovinski pomen. Častilci gorske Matere božje pridno segajte po njih. Dobi se v župnišču na Ptujski gori.

Nadaljevalna dela na novi obmejni cesti. Na novi obmejni cesti Sv. Ožbalt-Kapla-Sveti Duh so te dni začela nadaljevalna dela. Banska uprava je dala izreden kredit 200.000 din in je za enkrat zaposlenih 50 delavcev.

Lepi dohodki mariborske carinarnice. Zadnje dni so bili zaključeni na mariborski carinarnici računi za proračunsko leto 1939-40. Bilanca znaša 112.275.796 din dohodkov od carin. Dohodki so za 10 milijonov višji kot v predpreteklem letu. Letos majnika je imela mariborska carinarnica že 10.316.295 din dohodkov.

Brod na Fali hočejo ukiniti. Lastnica broda, ki vrši promet med levim in desnim bregom Drave na Fali, gospa dr. Orozljeva, je sporočila okrajnemu cestnemu odboru mariborskemu, da bo ustavila promet z brodom, čim bo koncesija za brod potekla. Lastnica broda se izgovarja, da so naprave za brod že trhile in da jih sama z ozirom na majhen promet ne more vzdrževati. Glavni vzrok, da hoče gospa dr. Orozljeva ustaviti brod, pa je ta, ker gradi banska uprava in cestni odbor veliko cesto od falske graščine preko znane pečine proti Rušam in da voznikom, ki so se doslej morali posluževati broda ob Fali, ako

so hoteli priti s svojim tovorom v Maribor, ne bo več treba preko Drave, ampak bodo na desnem bregu po lepi zidani cesti lahko prišli v Maribor. Kljub temu pa je brod še potreben, ker je vendar za podravske kraje promet med levim in desnim bregom dovolj živahen. Morda se bo našel kdo, da brod prevzame.

Nove pogodbene pošte. Poštni minister je podpisal odlok, s katerim se odprejo nove pogodbene pošte 4. razreda, in sicer: pošta Pohorje, št. Danijel nad Prevaljem in pošta Polensak v ptujskem okraju, ki je bila doslej samo pomožna pošta.

Od Drave naplavljeni trupli. Ne daleč od vasi Stojinci pod Ptujem je naplavila Drava truplo starejšega moškega. V utopljenca so prepoznali 59 letnega preužitkarja Ivana Bezjaka iz Bukovcev, ki je pred več dnevi spodrsnil v Dravo in utonil. — Pri Spodnjem Bregu je bilo naplavljeno truplo v Dravi utopljenega 25 letnega Viljema Podlesnik iz Maribora.

Dograditev občinske ceste na brod pri Zavrču pod Ptujem. Občina Sv. Marjeta niže Ptuja je začela graditi potrebno cesto na brod pri Zavrču. Ker je občina tozadevni denar prejela od okrajnega cestnega odbora, bo sedaj cesto dogradila z dvema manjšima lesenima mostičema. Ljudje, ki so morali voziti radi nedograjene ceste naokrog po ovinkih, se bodo v kratkem lahko oddahnili od teh ovir in težkoč.

Nov most. Čez Bistrico pri št. Petru pod Sv. gorami bodo zgradili nov železobetonski most, ki bo stal 272.000 din.

Od izletnikov prepešana medvedka. Travnogoro pri Ribnici na Kranjskem je obiskala skupina izletnikov. Ker se je paslo na gori nekaj konj, se je prikazala iz hoste medvedka z mladičem, da bi se zapodila med konje. Izletniki so prepodili zver s kričanjem in oteli konje.

»Orač«, najboljši in najcenejši slovenski kmetijsko-strokovni list, lahko še naročite, tudi samo za drugo polletje; če pa plačate celoletno naročnino, dobite tudi vse dosedanje številke, dokler zaloge ne poide. Celoletna naročnina samo 20 din, polletna 10 din. Zahtevajte z dopisnico list na ogled na naslov: Uprava lista »Orač«, Ljubljana, Tyrševa 38.

Požari

V Strtenici v Zibiki v šmarskem okraju se je vnela hiša posestnika Antona Malgaja. Poslopje je zgorelo do tal. Pri reševanju iz goreče hiše se je gospodar Malgaj opeknel po vsem telesu in so ga prepeljali v celjsko bolnišnico.

V Forminu v župniji Sv. Marjeta niže Ptuja so doživeli v zadnjem času kar štiri podtaknjene

požare. V začetku minulega tedna je zgorelo pred nedavnim zgrajeno poslopje posestniku Janezu Munda, ki je oškodovan za 50.000 din. Forminčani so v neprestanem strahu pred zločinsko požigalčev roko.

Zadnje nedelje kmalu po poldne so preprečili mariborski gasilci s hitrim posegom požarno nesrečo v Melju v velikem Francovem mlinu. Vnelo se je žaganje pri cirkularki, najbrž radi kratkega stika. Zgorel je 5000 din vreden stroj. Če bi ne bili gasilci zajezili nesreče, bi bil ogenj našel v mizarskem delu mlina dovolj hraniva in bi se bil razmahnil še na mlin, ki je itak nekaj let po prevratu neko nedeljo popoldne povsem zgorel in še danes ni dognan vzrok nesreče, ki je povzročila večmilijonsko škodo in je bilo tedaj v največji nevarnosti vse Melje z glavnim kolodvorom vred.

Sosed kradel gostilničarki. Gostilničarka pri Lovskem domu nad Tremi ribniki v Mariboru je opazovala v zadnjem času, da ji izginja denar, vino ter jestvine. Skrila se je v noči v kuhinjo in prežala na tata. Okrog štirih zjutraj se je pojavil skozi vrata v kuhinji njen sosed, kateri stahuje v isti hiši. Odprl je predal v miznici, kjer hrani krčmarica ključke od kleti, in je pobral iz njega nekaj drobiža. S ključki se je podal v klet. Gostilničarka je prijavila ugotovitev orožnikom. Prišlo je na dan, da je hodil sosed v tujo klet, iz katere je odnesel 160 litrov vina, za 120 din cigaret, razne jestvine in precej gotovine.

Nočni vlom v trgovino. Neznani storilec je vlomil v noči minulega tedna v Mariboru na Trgu kralja Petra v galanterijsko trgovino Rada Tipla. S ponarejenim ključem je prišel z dvorišča v vežo in od tam v trgovino. Odnesel je 200 din gotovine in razne predmete. Skupna škoda znaša 7800 din.

Iz bolnišnice pobegnil tat koles. V zaporih mariborske jeletnišnice je bil na varnem znani tat koles Karel Rober. Radi boleznega ga je vodil paznik v bolnišnico, kjer so ga zdravili. Sredi minulega tedna pa je v bolnišnici nenadoma skočil skozi okno in pobegnil neznanu kam. Rober jo je že enkrat pobrisal iz zaporov.

Obstreljen pri otroški igri. V bolnišnico v Slovenjgradcu so prinesli 11 letnega posestnikovega sina Ivana Merkača iz Sel pri Slovenjgradcu. Obstrelil ga je osemletni tovariš Engelbert Luter. Otroci so se že dalj časa igrali vojno. Okrog 11 dopoldne so šli šolarji iz Sel v šolo. Malo iznad Spodnjega Dularja v Selah je pričakal osemletni Luter Merkača in obstrelil njega in sosedo iz samokresa. V sedanjih podivjanih časih bi morali starši skrbno skrivati in zaklepati orožje pred deco!

Žrtev pretepa. V Framu je nastal hud pretep, v katerem je obležal z 22 zabodljaji po vsem telesu 24 letni Ludovik Kugl. Kugla so odpemili v bolnišnico.

Dobro si je plačal postrežljivost. Alojziji Novak iz Moškanjcev pri Ptuj se je ponudil neznanec, da ji rad pomaga s kolodvora nositi sodček s 14 litri vina. Ko sta prišla pred gostilno, v kateri je nameravala Novakova prenočiti, je postrežljivi nosač izginil s sodčkom in vinom.

Pogledala je mater in Karino. Zdelo se ji je, da obe dremljeta. V naslednjem trenutku je tiho odprla vrata, stopila iz sobe in vrata tiho zaprla. Pri oknu je obstala in pogledala v sobo. Ženi sta bili še vedno nepremični. Nataša je zavila proti vasi. Izbrala je krajšo pot, ki je vodila med poljem.

Okrog vasi so goreli taborski ognji. Ob njih so sedeli in ležali vojaki. Pod drevesi so stali konji.

Tu in tam se je kateri vojak zasmel. Vmes je zahrzal konj. Iz vasi se ni slišal noben glas. Tiha noč je pritiskala na duše in hiše. Polja so mirno spala.

Mesec se je skril za oblake. Nataša je bila tega vesela, ker je bila bolj skrita. Hitela je proti Šubinovi hiši, v kateri je stanoval Klavs.

★

Klavs je večerjal.

Komisarjev obraz je osvetljevala sveča, ki je stala na mizi. Plamen, katerega je vznemirjal rahel preprih, je metal ostro svetlobo in temne sence na te koščene in stroge črte.

V mraku, komaj vidna, je stala Natalija. Pripravljena je bila, da zadosti vsaki želji mogočnega komisarja. Toda on ni ničesar želel.

Njegove oči se niso odtrgale od papirja, ki mu ga je nekoliko prej prinesel Karanzin. Na papirju je bila

napisana smrtna obsodba treh talcev in on bi jo moral podpisati. Že kakih dvajsetkrat je prečital imena: Aleksej Andrejev, Fedor Andrejev, Peter Krilov.

Njegov oče, njegov brat in Peter Krilov, ki je najbrž Natašin brat.

Čim večkrat je prečital ta imena, tem bolj so črke plesale pred njegovimi očmi.

V njegovi notranjosti je vrelo, toda obraz je bil hladen.

V nemirnem srcu se je spet bil boj med Klavsom Rišinom in Klavsom Andrejevim. Srce je močno in naglo utripalo ter pričalo o tem, da spomin na preteklost še vedno ima veliko moč nad komisarjem.

Toda istočasno se je z neusmiljeno surovostjo vzbudila tudi boljševiska vera. Silila ga je, naj zatre v sebi spomin na preteklost.

Njegov oče ni njegov oče, temveč navaden upornik. Njegov brat ni njegov brat, ampak nevaren sovražnik komunistične oblasti.

»O, sveta in velika revolucija,« je šepetal, »ki si poklicana, da preobličiš zemljo in človeška srca! Od tebe je odvisna sreča in bodočnost človeštva. Srečen sem, da si mi dala priliko, da izpričam svojo privrženost tvoji stvari!«

postelji, na kateri vsi živimo in nekateri doživljamo tudi vzvišene trenutke. Zda smo s spomeniki vseh vrst menda dovolj založeni.

Sestri z istimi zobnimi bolečinami. Zobje zdravniki z ameriškega vseučilišča Templea so pet mesecev opazovali petletni devočici Marto in Ano Donnellyjevo iz Filadelfije ter so ugotovili, da se njiju zobovja razvijata z naravnost neverjetno enakostjo. Pri obeh sestrah so se na petnajstih enakih zobeh pokazali isti znaki zobne gnilobe, tako da bi otroka imela iste dne na istem mestu iste zobne bolečine, če bi ju ne bili zdravili pravočasno. Odtisa obeh zobovij sta si tako podobna da so ju tudi specialisti zamenjavali.

(Dalje sledi)

Uboj zagrešila ženska. Redkokdaj se zgodi v Sloveniji, a tokrat pa moramo v tem resnem vojnem času beležiti, da je celo ženska zagrešila najostrejšo obsodbo vredno krvavo dejanje. V vinogradu posestnika Alojzija Maleka na Gajskem vrhu pri Sv. Urbanu pri Ptujju sta kopala gospodar in njegova žena. Pri tem delu sta jima pomagala zakonca Ivan in Jožeta Drakšič. Med delom je prišlo med Malekom in Drakšičem do prepira, v katerega sta se vpletli tudi obe ženski. Iz kreganja se je rodil pretep. Močnejši Drakšič je vrgel Maleka. Po na tleh ležečem Maleku pa je začela v trenutni pobesnelosti udrihati z motiko na vso moč Drakšičeva žena. Ko je hotela Malekova pomagati ter braniti svojega moža, je dobila še ona od podivjanke par hudih udarcev z motiko. Drakšičeva je razbila Maleku glavo tako, da je obležal na mestu mrtev, njegovo ženo pa so prepeljali radi resnih poškodb v ptujsko bolnišnico. Ubijalko so orožniki koj zaprili.

Dve večji vlomilski tatvini. V Lešju v občini škofja vas pri Celju je bilo vlomljeno od neznanec v hišo Martina Črepinška, kateremu je bilo okradenih moških in ženskih oblek za 4000 din. — V Zrečah pri Konjicah je bilo vlomljeno pri gostilničarki Matildi Kovše, kateri so odnesli lopovi gotovine za 31.000 din in še precej drugih predmetov.

Podlegel prebitju lobanje. Ivan Bratuša iz Kostrivnice pri Rogiški Slatini je napadel 27 letnega posestnika Jurija Furmana iz Drevenika pri Kostrivnici. S kolom mu je prebil lobanjo. Hudo poškodovanega so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer pa mu niso mogli več pomagati in je podlegel poškodb.

V vlaku ob dragoceno zlato uro in verižico. Na vožnji po železnici od Laškega do Celja je nekdo sunil Adamu Kinclju, posestniku v St. Juriju ob juž. žel., 10.000 din vredno zlato uro in verižico. Poleg Kincla sta sedela v vlaku dva lepo oblečena gospoda, ki sta se z njim razgo-

varjala in sta v Celju izstopila. Po izstopu obeh elegantno napravljenih žeparjev je Kincl opazil, da sta šla najbrž ta dva z njegovo uro in verižico.

Tolovaji umorili čuvaja rudniškega konzuma v Trbovljah. V noči na nedeljo je postal na dvorišču rudniškega konzuma na Vodah v Trbovljah žrtev tolovajskega umora znani čuvaj Urh Dogodek. Družba vlomilcev je pripravila čuvaju zasledo, da bi laže izropala blagajno konzuma. Roparju, kateri bi naj opravil s čuvajem, se je slednji hrabro postavil po robu in je napadalec celo zbežal. Po pobegu prvega so navallili na Dogodeka padajši in eden mu je prizadejal s sekirjo smrten udarec na čelo. Urh se je zgrudil v mlaki krvi. Drugo jutro so ga našli mrtvega. Čuvaju so roparji odvzeli samokres in denar.

Velika vlomilska tatvina. V Kranju je bilo v noči vlomljeno od neznanec v urarno g. Rudolfa Rusa. Še neodkriti storilci so odnesli raznih predmetov za 60.000 din.

Dveletna zaporna kazen. Pred senatom okrožnega sodišča v Celju se je vršila 4. junija razprava proti Emanuelu Zelinka, prokuristu kemične tovarne v Hrastniku. Obtoženi je 15. aprila popoldne pred tovarniško pisarno v Hrastniku ustrelil 39 letnega odpuščenega delavca kemične tovarne Vinka Gačnika iz Hrastnika. Za razpravo je vladalo veliko zanimanje ljudi iz Hrastnika in Celja. Razprava je trajala od 8 do 17.30. Zelinka je navajal v svoj govor, da je prišlo do nesrečnega slučaja radi tega, ker je živel že dve leti v strahu radi Gačnikovih groženj, da ga bo ta ubil. Sodišče je obsodilo Zelinko na dve leti strogega zapor, na 1000 din povprečnine, na stroške celjske bolnišnice za zdravljenje prvotno samo v trehuh zadetega Gačnika, na plačilo pogrebnih izdatkov 1281 din in na plačilo kazenskega postopanja. Zelinkin zagovornik dr. Korun iz Ljubljane je prijavil priziv.

Pomanjkanje grozi — največje škodljivce pa pitamo!

»Slov. gospodar« že dolga leta beleži upravičene pritožbe kmetov o veliki škodi, katero jim povzroča po sadovnjakih, v vinogradih in poljih divjačina. Tozadevne pritožbe kmetovalcev so se tako razmnožile, da moramo o teh kričočih krivicah spregovoriti resno besedo na naslov banske uprave, ki se bo morala postaviti za zaščito kmeta napram gosposkim lovskim zakupnikom.

Odkar je lovstvo dobro organizirano, dela z vso močjo na to, da se je tolikanj škodljiva divjačina usodepolno razmnožila. Pred zajcem ni kmet varen celo leto. Srnjad in divja perutnina pa mu uničujeta posevke v zgodnji spomladi, skozi poletje in na jesen.

Lovski zakon vsebuje določbo o cenitvi po

divjačini povzročene škode in o povrnitvi. Ves postopek pa je združen z Bog znaj kolikerkoli poti in še s stroški za oškodovanega.

Banski upravi je dobro znano, koliko je trpelo naše sadjarstvo to zimo radi pozebe. Več škode nego mraz je povzročil letošnjo zimo sadnemu drevju zajec. Ta škodljivec je uničil na tisoče po par let starih sadnih drev. Pri cenitvi te škode pa priznavajo cenilci

Bodoče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtju, z uporabo naravne »Franz-Josefove« grenke vode. »Franz-Josefova« voda se lahko zavživa in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

Kratke tedenske novice

Predsednik našega senata g. dr. Anton Korošec se je pripeljal 10. junija v Bukarešto. Na kolodvoru v romunski prestolnici ga je sprejel predsednik romunskega senata in drugi odličniki. Dr. Korošec je bil sprejet od kralja Karola v avdienco.

Francoska vlada se je preselila iz Pariza bolj proti jugu v mesto Bordeaux, kjer je bila tudi med svetovno vojno.

V Franciji je okrog dva milijona belgijskih beguncev, 70.000 Luksemburžanov in 50.000 Nizozemcev.

V Rusiji živi precejšnje število Nemcev. Po zadnjih poročilih se ti Nemci s precejšnjo naglico izseljujejo nazaj v Nemčijo.

Anglija je uvedla obvezno vojaško dolžnost za vse svoje državljane brez omejitve.

Sovjetska Rusija in Italija sta uvedli med seboj zopet redne diplomatske stike.

Angleži in Francozi so umaknili svoje čete iz severne Norveške. Norveški kralj in vlada se mudita v Veliki Britaniji. Norveški kralj Haakon pravi v posebnem proglasu na narod, da se bo borila vlada na drugih bojiščih za svobodo Norveške. Angleži so se umaknili zato, da ne cepijo svojih moči na raznih bojiščih.

Stalni svet Balkanske zveze se bo sestal v najkrajšem času. Zunanji ministri Jugoslavije, Romunije, Grčije in Turčije bodo podali ob tej priliki izjavo, da vztraja Balkanska zveza pri svoji nevtralnosti.

Življenje v Parizu, kjer so slišali prvič grom topov s fronte 9. junija, je bilo v noči na 10. junij še čisto običajno. Avtobusi in podzemeljska železnica so vozili redno.

Po novi odredbi zapade na Angleškem dobiček vsake industrije — ne samo vojne industrije — državi.

Francosko vojno ministrstvo je objavilo, da je zahtevalo prvo bombardiranje Pariza 254 mrtvih in 652 ranjenih. To število so ugotovili naknadno, ko so izkopali žrteve izpod razvalin. Sestreljenih je bilo najmanj 25 nemških letal.

Po podatkih, katere je podal angleški spodnji zbornici ministrski predsednik Churchill, so rešili zavezniki preko pristanišča Dunkerquea 335 tisoč vojakov, angleške izgube pa znašajo 30.000 mož in celotni vojni material, med katerim je do tisoč topov.

Poročajo, da je bivši abesinski cesar Haile Selassie pred dnevi odpotoval iz Londona ter je prisel v Sudan v Afriki, kjer je prevzel poveljstvo nad oddelkom domačinske vojske, ki šteje 8000 mož.

Desetletnico vrnitve kralja Karola iz tujine in prevzema oblasti so slavili 7. junija v Romuniji. 74 letni italijanski maršal De Bono je prevzel poveljstvo nad severnimi italijanskimi armadami. De Bono je vodil leta 1935. prvi del skrajnega neuspelega vpada v Abesinijo, a je bil pozneje odpoklican.

Prvi bombni napad na tovarne v berlinskih predmestjih je izvedla skupina letal francoske mornarice v noči na 8. junij. Bil je to prvi bombni napad na Berlin.

Mogočni Jurij

Povest iz domačih hribov

»Gotovo še nisi večerjala. Čakaj, ti bom kaj prinesla!« je rekla Trezika.

»Ne, ne, Trezika,« se je branila Tilka v joku. »Jesti ne morem. Le pojdi spat in pustita me čez noč tu. K peči v kot se bom stisnila.«

»Kaj še! Spala boš v moji sobi, jaz pa si bom pri materi na divanu postlala.«

»Nikar! Meni ni treba postelje, saj ne bom spala.« Nazadnje se je toliko vdala, da ji je Trezika na klop postlala. Zaspati seveda vso noč ni mogla, nekaj časa se je jokala, potem je spet molila ali pa grebla po svojih žalostnih mislih.

Drugo jutro se je skušala premagati in je popila z ženskama kavo za zajtrk, vendar tudi zdaj ni hotela nič kaj natančnega povedati, zakaj in kako sta se z možem sprla.

Potem se je počasi odpravila, prisrčno se jima je zahvalila in zavila okoli polj proti domu. Ko je stopila doma v hišo, so se posli, ko so jo zagledali, plaho zgubili, eden ali drugi se je tudi sočutno ozrl. Otroka sta bila v izbi pri teti Katri, ki sta jo skoraj prav tako ljubila kakor mater.

7

Vsa v strahu in vendar odločno je šla po stopnicah in stopila v družinsko sobo, kjer je sedel mož za mizo in strmel mrko predse. Nekaj časa sta se molče gledala, potem je dejala žena užaljeno:

»Jurij, to pa je že preveč, kar si mi sinoči storil. Tega ti ne pozabim.«

»Jaz ti še marsikaj drugega ne pozabim,« ji je odurno odgovoril. »Sicer pa, kje si bila?«

»Pri dobrih ljudeh.«

»Pri fajmoštru seveda, kaj?«

»Ne, pri Treziki in pri njeni materi.«

»Seveda, pri teh tercalkah! In si me očrnila, zdaj bodo jeziki spet godli po vsej fari, kak razbojnik je Končnik.«

»Zaradi mene ne bodo imeli kaj gosti. Jaz nisem ne besede ziniša, povedala sem le, da si mi hišo zaklenil.«

»Ti sama si si jo. Žena, ki ni zvesta, nima tu kaj iskati.«

»Jurij, tega si ne dam reči,« je vzkipela tudi ona. »Še v mislih ti nisem kdaj prelomila zvestobe. Tu pa imam jaz ravno toliko iskati kakor ti.«

»Bova videla. Če ne nehaš s svojo trmo, si bila danes zadnjič tu.«

»Kaj hočeš s tem reči?«

»Menda govorim dovolj glasno in jasno. Ali me ubogaj, ali pa se izgubi!«

Vojni poročevalec pred 125 leti. Če danes bremo vojna poročila s front in si ogledujemo slike vojnih dogodkov, vemo, da gre za neposredna doživetja, mož, ki znajo s fotografičnim aparatom in peresom prav tako ravnati, kakor vojaki s strojico. V prejšnjih časih pa je bilo drugače. Le v zelo redkih primerih je bilo silkovnemu poročevalcu mogoče doživljati bitke iz najbližje bližine. Ena izmed izjem je bil pred več nego 125 leti lipski bakrorezev in risar Geissler, ki je doživel bitko narodov pri tem mestu in je baš njene zadnje faze ovekovečil z zanimivimi slikami. Dne 19. oktobra 1813. je bil Geissler priča velikega spopada ob Mešarskem trgu. Francozi so v umiku bežali skozi

samo one vsote, katere je izdal sadjar za drevesca ob času, ko jih je sadil, ne ozira se na starost obglodanega drevesca.

Naši napredni sadjarji oskrbijo po lovskem zakonu zahtevano zavarovanje sadnih dreves s slamo, kolci ali z žico. Radi letošnjega visokega snega pa se zajec v tolikerih primerih ni spravil nad debelca, ampak je prišetal po zamrznjeni debeli sneženi odeji in uničil drevju krone!

Podčrtamo pa tokrat še primer, ko je zajec proti koncu avgusta pred leti rajnemu župniku Antonu Tkavcu pri St. Petru pri Mariboru do osahnelosti obglodal 19 več let starih jablan!

Še bolj kot sadovnjaki so trpeli od pozebe letošnjo dolgotrajno in neznosno zimo vinogradi. Škoda je vidna sedaj, ko je trta ozelela in strašijo iz vinogradov črne lise. S pozebo trte nima zajec nobenega opravka, pač pa uničujejo sedaj že precej dolge poganjke.

V minulem tednu je opazoval zajca verodostojen vinogradnik v vinogradu mariborske Nabavljalne zadruge na Meljskem hribu pri Mariboru. Zajec je skakal skozi vinograde vrste in si je kot veščak izbral za svoj nenasitni želodec poganjke najbolj žlahtnih trt. Z uničevalno pojedinostjo se je mastil dalje časa in prav nič ga ni motilo, da so bili na spodnjem koncu na delu kopači. Kakor na Meljskem hribu je v nešteti primerih tudi drugod.

Lani ni bilo ali pa zelo malo fižola in še za seme ga je bilo težko kupiti. Radi spomlad-

nega deževja zasajeni fižol se dolgo ni prikazal iz zemlje. Komaj ga je prignalo pičlo sonce k rasti, že je zajcem in srnjadi v pašo. In to se ne dogaja samo po njivah ob gozdovih, ampak tudi po poljih daleč od host.

Kmet nam piše, da je opazoval srnjad, ko se je s sprednjimi nogami vzpenjala po kolu in uničevala zgodnji fižol od zgoraj navzdol.

Ajda je tolikokrat zadnje upanje poljedelcu, ako mu je toča zabila ali povodenj uničila žitni pridelek. Ajda, in to ne stebila, ampak zrnati vršiči, so posebna slaščica za srnjad.

Žitna polja vseh vrst pa so v zadnjih letih po zaslugi lovskih zakupnikov uničevalna torišča za fazane, ki so se po ravninah neverjetno razmnožili.

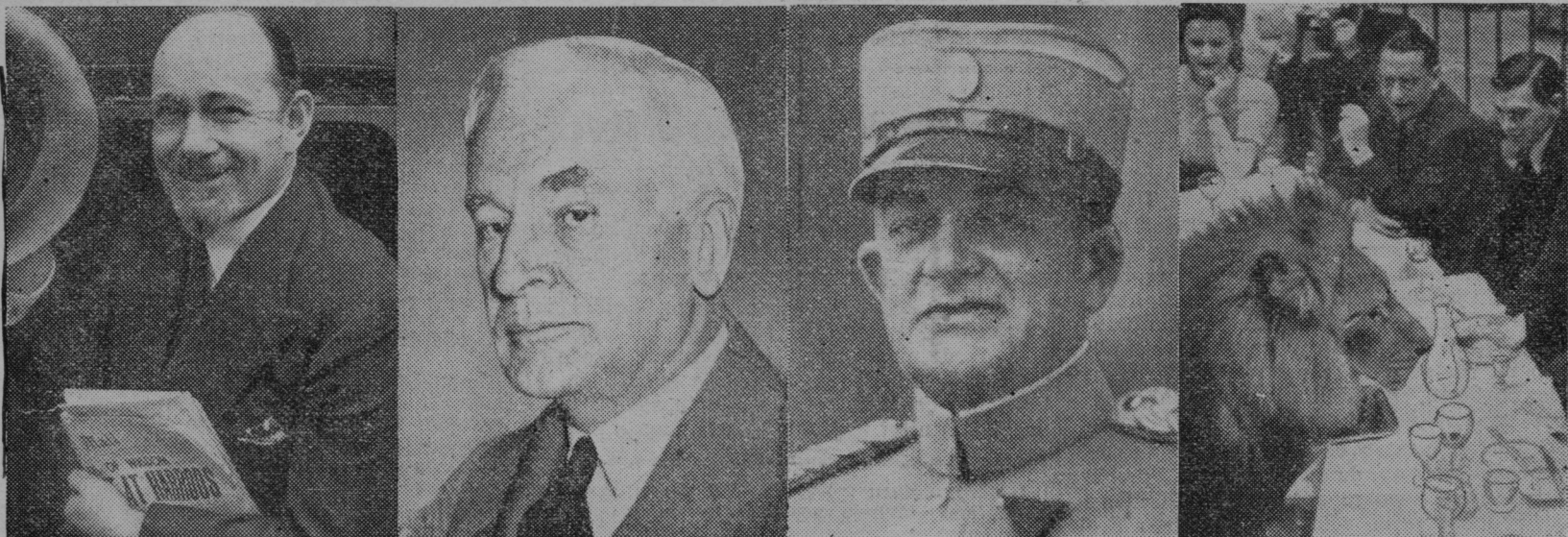
V hudih in resnih časih živimo. Da se varujemo nevtralnost in se rešimo največjega gorja — vojne, moramo izvažati. Naš odvišni žitni pridelek bo letos znatno nazadoval radi poplavl po naših najbolj žitorodnih južnih pokrajinah. Slovenija je sama pasivna glede prehrane in navezana na uvoz. In pri vsem resnega pomisleka vrednem položaju pa še pitamo naši zabave željni gospodi z itak skrajno pičlimi sadonosnimi, vinogradnimi in poljskimi pridelki zajce, srne in divjo perutnino!

Če kdaj, je sedaj res dvanajsta ura, da se od divjadi povzročena škoda s spremembo lovskega zakona vsaj temeljito zajezi, če že ne s pokončanjem teh največjih škodljivcev popolnoma in enkrat za vselej prepreči!

Po svetu

Izredni vojaški ukrepi italijanske vlade. Drugi dan velike nemške ofenzive na zapadu je izdala Italija dva izredna vojaška ukrepa, ki dokazujeta pripravljenost Italije za vstop v vojno na strani Nemčije v odločilnem in za Italijane ugodnem trenutku. Italija je proglasila 5. junija vse vodovje ob obalah Italije, Albanije in italijanskih kolonijah v širini 12 milj za nevarnostni in z minami zavarovani del. Ladje, ki hočejo pluti v pristanišča ob teh obalah, se morajo pravočasno javiti italijanskim konzulatom in vojnim oblastvom, od katerih bodo dobile dovoljenje za prista-

nek. V luko bodo plule pod poveljništvom posebnega italijanskega pilota. Ladje, ki bi se ne držale tega predpisa, so same odgovorne za posledice. Drugo italijansko uradno sporočilo pravi, da se od 5. junija smejo uporabljati signali s sirenami samo v primeru zračnih napadov. Vkljub vsem tem izdanim izrednim ukrepom prevladuje v mednarodnih krogih naziranje, da Italija ne bo udarila, dokler sedanja nemška ofenziva ne bo končana in dokler Nemci ne bodo zasedli Pariza. Šele za primer nemške bolj odločilne zmage na zapadu, bi bilo pričakovati, da poseže Ita-

Raziskovalec Hubert Wilkins hoče s podmornico na severni tečaj

Cordell Hull, ameriški minister za zunanje zadeve

General M. Nedić, naš minister za vojsko in mornarico

Dunajčani so še vedno razpoloženi. »Povabili« so celo leva k mizi

»Nagnati me torej hočeš kakor Blaža?«

»Ti si si to še bolj zaslužila kakor Blaž.«

»Ko bi otrok ne bilo, bi šla.«

»Za otroka bom jaz skrbel. Ti kar pojdi — pojdi!«

Tedaj je žena kriknila: »Jurij!« in se je vrgla na stol in zaihtela. Ali kmalu je spet dvignila glavo in rekla napol žalostno in napol jezno:

»Zdaj vem, kodi ga je. Ti si se v drugo zagledal in bi se me rad iznebil, da bi drugi ne bila na poti.«

»Sakrabort!« se je zadr, skočil pokonci in udaril z nogo ob tla. »Za takega lumpa me imaš? Prej bo tekla Drava navzgor, kot da bi Končnik pozabil, kaj je pred oltarjem obljubil. Če boš kdaj kaj takega čula o meni, mi lahko v lice pljuneš.«

»Ti me ne maraš več.«

»Jaz hočem le to vedeti, kdo je gospodar pri hiši, ti ali jaz.«

»Znebil bi se me rad.«

»Jaz? Tebe znebil? Še na misel mi ne pride. Čisto na tvojem je, ali hočeš ostati ali ne.«

»Meni še na misel ne pride, da bi šla.«

»Potem se moraš predelati, ne smeš se mi trmasto upirati, ne smeš mi nasprotovati.«

»Za božjo voljo, saj ti ne nasprotujem. Saj te vse ubogam, kar te po vesti morem. Le kaj takega ne zahtevaj, česar po svoji vesti ne morem storiti!«

»Meni se ne ljubi, da bi se s teboj še prerekal. Zdaj te vprašam še enkrat, ampak — to si zapomni — zadnji-krat, ali se hočeš po moji volji ravnati, da ali ne?«

»Če nič proti veri —«

»Nikar se ne izgovarjaj! — Da ali ne?«

»Ti hočeš, naj zanemarim svoje krščanske dolžnosti ... naj k maši ne hodim ... naj k zakramentom ne pristopam ... naj Boga zapustim ... Moj Bog!«

»Jaz hočem le, da moraš z menoj držati, ne pa z mojimi sovražniki. V cerkev ne smeš več.«

Tilka je stegnila roke, sklenila prste, da so pokali, bila je blede, hip nato vsa rdeča, šepetala je vase: »Ne morem ... ne morem ...«, odločilne besede pa ni spravila z ust.

Mož se je že zmagovito razkoračil pred njo, že je menil, da se mu je vdala in je velel še strože:

»Odgovori, pa hitro! Ali me hočeš poslušati? Da ali ne!«

Tedaj je Tilka dvignila glavo in rekla odločno:

»Ne. — V tej reči nikdar.«

Njemu je na čelu nabrekli žila, okoli ust ga je streslo, trenutek je molčal. Potem je dejal na videz mirno, pa hladno:

»Tako, zdaj si odločila. Med nama je vsemu kraj. — Pospravi svoje reči in izgini — danes še!«

Žena je planila pokonci in obstala blede ko smrt, po vsem telesu se je tresla.

Richterjev vrt, Prusi in Avstrijci so streljali nanje, Geissler pa je tičal ob nekem podstrešnem oknu. Obdal se je z žimnicami, da bi bil pred krogli kolikor toliko varen. Zbiral je vtise in delal risbe, ki so po njih potem nastale slike zadnjih bojev. Te slike so se ohranile do današnjega dne.

Minuta vojnega ognja. Francoski mornariški minister Campinchi je imel v radiu govor, v katerem je med drugim dejal, da je treba za zmago volje in orožja. Navedel je potem zanimive številke. Tako je dejal, da velja 200-kilogramska bomba, ki jo vržejo na podmornico, 6000 frankov, en sam torpedo pa 530.000 frankov. Da je potopil nemško podmornico, je francoski vojni brod

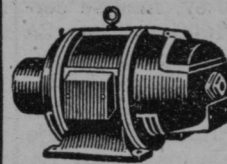
lija vmes in pomore Nemcem izvojevati končno odločitev.

V zopet preosnovani Reynaudovi francoski vladi so sami preizkušeni voditelji političnih strank ter močnejših skupin. Predsednik francoskega ministrskega sveta Pavel Reynaud je 5. junija zopet preosnoval svojo vlado. Na novo v vlado vstopivši ministri in državni podtajniki so preizkušene in voditeljske osebnosti iz vseh političnih strank ter močnejših struj, izvenzemski komuniste in Bluma, ki je voditelj socialistov in nekdanje ljudske fronte. Dosedanji zunanji minister in bivši ministrski predsednik Daladier je izpadel iz vlade in je prevzel zunanje ministrstvo predsednik vlade in obrambeni minister Reynaud. Dejstvo, da je zapustil Daladier zunanje ministrstvo, dokazuje, da je Reynaud odločen za močno francosko politiko tudi za primer, da bi posegla v vojno Italija. Preosnovanje francoske vlade ob pričetku velike nemške ofenzive priča o najodločnejši francoski volji za odpor. Izpadle so iz nove vlade tudi vse one osebnosti, ki so bile količkaj prijazne misli, da bi Francija sklenila od Anglije ločen mir z Nemčijo. Nemci trdijo o novi francoski vladi, da se bo Francija pod novo vlado v najbližjem času približala Rusiji ali pa Italiji.

Amerika ne ve, kaj bi z zlatom. Priliv zlata iz drugih delov sveta, zlasti iz Evrope v Ze-

dinjene države Severne Amerike je tolik, da začena delati Amerikancem preglavice. Medtem ko so novčanične zlate rezerve ob koncu leta 1933. znašale 7,4 milijarde dolarjev, so koncem maja 1940. znašale že preko 19 milijard dolarjev. Že leta 1933. je imela Amerika dobro tretjino vsega novčaničnega zlata na svetu, danes pa leži v shrambah ameriškega zakladnega urada že preko 70% vsega novčaničnega zlata. V sedanji vojni se zlato v še mnogo večji meri steka v Zedinjene države, ker morajo vojskujoče se države svoje nakupe vojnega materiala v Ameriki plačati z zlatom. To bo šlo tako naprej, dokler bodo Zedinjene države hotele prodajati svoje blago drugim državam in dokler bodo druge države še imele kaj zlata. Če bo šel priliv zlata v Ameriko v tem tempu naprej, se bo kmalu zgodilo, da bodo imele Zedinjene države v svojih shrambah 90% zlatih rezerv vsega sveta. Amerika pa nima z zlatom nobene prave uporabe ter ga mora tako rekoč zakopati. Zato gospodarski in finančni strokovnjaki v Ameriki zahtevajo, naj bi Zedinjene države spremenile svojo izvozno in uvozno politiko. Izvoz namreč pospešujejo z vsemi sredstvi, tudi s premijami, onemogočujejo ali omejujejo pa uvoz ter prepovedujejo dajanje kreditov in posojil inozemstvu. Posledica tega je, da morajo namesto koristnega blaga uva-

DOBAVLJA- POPRAVLJA

motore
in vse vrste električnih strojev
Domača tovarna
RUDOLF PASPA
Zagreb, Koturaška 69

žati zlato iz zlatih rudnikov sega sveta in iz predalov novčaničnih bank drugih držav. Zato so v Ameriki začeli mnogo razmišljati o tem, kako bi se po končani vojni znebili prevelikih zlatih rezerv. Najpreprostejše sredstvo bi bilo, če bi Zedinjene države omogočile drugim državam, da plačajo svoje nakupe v Ameriki ne z zlatom, marveč z izvozom lastnih izdelkov. Po svetovni vojni bo potrebna preosnova ves svet obsegajoče valutne, gospodarske in trgovinske politike, ki naj postavi svetovno gospodarstvo na novo podlago. Brez pomoči Zedinjenih držav bo to nemogoče.

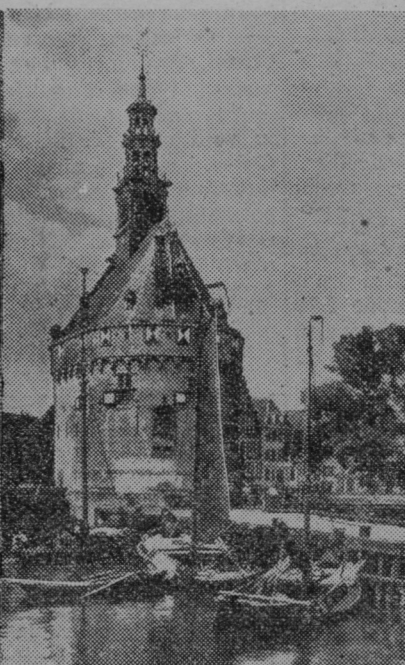
Sovjeti in cerkve. Angleški katoliški listi poročajo o postopanju sovjetskih oblasti s cerkvami na Poljskem. Po zasedbi Poljske so sovjeti več cerkva zaprli, na vztrajno zahtevanje prebivalstva pa so jih morali zopet od-

Nemški vojaki rišejo in pleskajo po zasedbi Belgije kašipote za nemško vojaštvo

Nemški zunanji minister Ribbentrop in italijanski berlinski poslanik Dino Alfieri

Holandsko mesto Hoorn ob Zuider-skem morju z leta 1532. zgrajenim pristaniškim stolpom

Pripravljanje čebel v Ameriki, ki bodo poslane po železnici na določene kraje

»Sirocco« uporabil pet granat, ki so veljale skupaj 54.000 frankov. Ena sama minuta vojne ognja s križarke »Foch« velja 72.000 frankov. Bojna ladja »Dunquerque« je veljala več nego milijardo frankov, bojna ladja »Richelieu« 2 milijardi frankov.

Topla rešilna obleka v mrzli vodi. Na švedskem zbuja novo rešilno oblačilo, ki ga je izdelal izumitelj grof Mörner, veliko pozornost. Pred kratkim je Stockholmčane zelo presenetil, ko je priplaval v tem oblačilu sredi ledenih plošč po Norrströmu in je pri tem mirno kadil cigareto. Ko so ga potegnili na kopno, je zlezal suh in topel iz zaščitne obleke. Oblačilo se zapira s posebnim zapiranjem na

»Jurij, taka ne more biti tvoja volja!« je kriknila. »Moja beseda je kakor skala. Jaz nisem baba.« Zgrudila se je predenj na kolena in ga s povzdignjenimi rokami prosila:

»Jurij, te sramote mi ne stori in ne pahni me v nesrečo!«

»Sama si se pahnila. Zdaj je prepozno prositi.«

»Usmili se vsaj najinih otrok!«

»Tema ne bo nič manjkalo. Katra ju nima nič manj rada ko ti. Saj sta zdaj tudi že zmeraj pri Katri.«

Tilka se je spet zvrnila na stol in se je vsa tresla od joka. Mož je cokol po sobi gor in dol. Čez nekaj časa se je Tilka unesla. Vprašala je zamolklo:

»Torej ti je resnica, da naj grem?«

»Resnica,« ji je odsekal besedo.

»Dobro, tedaj pojdem. Pa to vedi, da po svoji volji ne grem! Jaz nisem kriva ne pred Bogom ne pred ljudmi. Grem, ker moram.«

Nekaj je zabrundal, odprl omaro in vzel iz nje hranilno knjižico, ki jo je pomolil ženi:

»Tu je denar, ki si ga prinesla k hiši. Na, vzemi, kar je tvoje!«

»Obdrži si denar in ga hrani za otroka! Naj bo njun!« je odgovorila.

»Kam pa hočeš brez denarja?«

»Ne vem... Od gospodinjstva imam še nekaj čez sto goldinarjev. Te mi boš menda pustil — toliko sem

si vendar zaslužila ta leta... Za silo bo... Vse drugo, kar po meni ostane, je otrok.«

Zopet je zagodrnjal in šel iz sobe.

Ko je zaprl duri za sabo, je Tilka zopet na ves glas zajokala. Pa ni dolgo. Saj ni mogla kar tako sedeti, saj je morala nekaj ukreniti. Toda kaj, za božjo voljo? Bilo ji je obupati... Strašno so se ji podile misli po glavi... Ali je to zdaj kazen za to, ker ni ubogala očeta in je vzela Končnika? Ne, Jurij ji je bil usojen. Še danes ji ni žal, da ga je vzela. Saj je doživela v svojem zakonulj toliko lepih dni. Pet let in čez je bilo vse dobro. Paž sta se včasih sporekla, toda vedno sta se spet hitro pobotala. Šele odkar mož ni več v cerkev hodil, je postal tako samosvoj in trd. Ves se je izpremenil. In vendar jo ima rad. Saj se je še oni dan o tem prepričala. Morda si le še premisli, morda ji le še reče, naj ostane. Ali ne! Njegov ponos mu tega ne bo dal. Njegov ponos je močnejši od njegove ljubezni... Ali ga ne bi še enkrat prosila za usmiljenje? Ne, saj bi ne pomagalo. Pozna ga. In... svoje časti tudi ne bo kar tako zametovala. Take žalitve, kakor je mož njo užalil, nobena druga žena ne bi prenesla. Tudi ona ima svojo čast in svoj ponos. Ne bo se več poniževala, ne bo se več jokala, brez solze bo šla iz hiše in se naredila, kakor da ji slovo ne sega do srca... Ali kam naj se obrne? K očetu nazaj? Ne, ne, oče so bolehn in sitni. In tudi oče imajo svoj ponos. Sram bi jih bilo, ko bi jo morali vzeti pod streho: ženo,

preti. Naložili pa so na vršenje bogoslužja neverjetno visoke takse. Tako mora predstojništvo cerkve sv. Marije Magdalene v Lvovu plačati na mesec 12.000 rubljev, manjše cerkve pa morajo plačati po 1000 rubljev. Za električno luč morajo cerkve plačevati enajstkrat toliko, kot zasebne stranke. Za svoje stanovanje, ki je cerkvena last, mora duhovnik plačati 11 rubljev na mesec. Redovnice smejo vršiti dobrodelnost, ne smejo pa nositi redovniške obleke. Kdor noče otroka poslati v državno brezversko šolo, marveč ga poučuje

doma ali pa v zasebni šoli, mora plačati na mesec 100 rubljev šolske takse. Otroci se v šolah navajajo k temu, da ovajajo lastne starše, ali so za ali proti boljševškemu režimu. Kakor se vidi, se cerkev ne stavlja na ravnost izven zakona in se neposredno ne preganja, toda vse njeno delovanje se ovira z različnimi predpisi, davki in taksami. Vera se zapostavlja, veren človek se smatra za manjvrednega državljana, brezboštvo uživa vse prednosti. Kljub temu pa so cerkve bolj polne kot pod prejšnjimi režimi.

Kratek pregled raznih obrambnih črt

Število utrjenih črt raste

Število utrjenih obmejnih črt v Evropi, utrdbe v tej ali oni obliki, vendar vsekdar za zavarovanje obrambe na ogroženih mejah, raste dnevno.

Prva moderna utrjena črta je bila francoska Maginotova, ki je postala vzorec za posnemanje in od nje izvira tudi navada, obmejne utrdbe nazivati z imenom graditelja. Za Maginotovo črto je bila zgrajena vzhodna belgijska v dolini reke Mass in v Ardenih, katero so krstili za Devezo črto. Tej je sledila holandska z uporabo vodnih prekopov, jezov ter zapornic. Za to pride nemška Siegfriedova črta, katera je bila zgrajena od Frica Todta. Znana je finska Mannerheimova črta, romunska Karolova, madžarska Horthyjeva, turške utrdbe ob obalah Bospora in Dardanel ter utrdbe ob grško-bolgarski meji. Vsakdo ve, da ima Italija v Alpah močne utrdbe. Francozi posedajo utrjene črte v afriškem Tunisu, Angleži in Italijani pa tudi po svojih obsežnih kolonijah.

Belgijski utrjevalni način

Popolnoma zgrešeno bi bilo, ako bi si predstavljali, da so vse omenjene obrambne črte enako trdne. Pri vseh utrdbah so utrjevalni načini različni. Obrambne črte so odvisne od krajevnih leg, časa gradnje in izdatkov zanje. Najbolje zgrajena je sigurno Maginotova črta. Ta utrjevalni način je bil radi ogromnih stroškov in dolgotrajnosti gradnje, od drugih primeroma malo posnet. Bolj pogosto naletimo na načine, katerih se je posluževal graditelj belgijske črte, vojni minister Deveze. Pri belgijski liniji gre predvsem za izrabo krajevnih razmer. Izpopolnjen je ta utrdbeni način s podminiranimi mostovi, s pastmi za tanke, z žičnimi ovirami in z uporabo naravnih ovir, kakor so: reke in železniška nabrežja.

Omenjeni belgijski način je najbolj pogosten pri skoro vseh obmejnih utrdbah. Ima pa to hibo, da je te vrste črto težko zgraditi

v ravnini in je tudi manj odporna kot v hribovitem svetu. Finska Mannerheimova linija je bila zgrajena po belgijskem vzorcu. Nemška zapadna črta se drži belgijskega načina v Schwarzwald, Odenwald in ob reki Eifel. Po ravnini pa je Siegfriedova linija sestavljena po načinu šahovske deske in obstoji iz več črt, ki se vrstijo druga za drugo.

Številne romunske utrdbe

Nekako zmes raznih načinov, ki posrečeno in spretno izpopolnjujejo drug drugega, tvori romunska Karolova črta. Napram Rusiji, v Besarabiji, sledijo romunske obmejne utrdbe toku reke Dnjester, ki loči Romunijo od Rusije. Dnjester je utrjen od ruske in romunske strani. Romunija posedla na zapadni meji v pokrajini Besarabija še eno rezervno obrambno črto napram Rusom. Črta gre ob reki Prut in vodi od Cernauti preko Jasyja do mesta Galac. Ta linija nekako odgovarja mejam Romunije pred svetovno vojno. Na romunskem severu, tam, kjer je šla do lanske jeseni meja napram Poljski, tvorijo največjo prehodno oviro Karpati. Karpatske prelaze in doline so Romuni utrdili pred kratkim in jih zavarovali s protiletalskimi topovi.

V južnem delu Romunije zadostuje nekaj utrjenih točk za varstvo petrolejskih napeljav, Dobruže in znamenitih Železnih vrat ob Donavi.

Na zapadu proti Madžarski je zaščitena Romunija po ravnini na prav enostaven način. Ta črta je zgrajena iz granitnih skal, od katerih je vsaka do 3 m visoka in najmanj 1 m debela. Granitno in več sto ton težko skalovje je globoko vkopano v zemljo in tvori neprodirno oviro za tanke, motorizirane kolone, za težko topništvo in za vsak dovoz vojnih potrebščin in prehrane.

Od vseh balkanskih držav ima Romunija največ utrjenih obrambnih črt, kar je tudi potreba njene zemljepisne lege.

Skromen obseg madžarskih utrdb

Madžarska je zgradila šele pred pol letom na severu v obrambo Rusije preprosto Horthyjevo obrambno črto. To je podaljšala še ob slovaški meji proti zapadu. Madžarske obmejne utrdbe so bolj redko nasejane in v skromnem obsegu.

Grške, bolgarske in turške utrdbe

Grčija zaupa svoji Metaxasovi liniji in Bolgarija ima Borisovo črto. Ti dve črti sta zgrajeni druga proti drugi. Grčija je razen tega še utrdila reko Marico proti severozapadu in je na Peloponeškem otočju namestila večje število obalnega topništva, ki tvori za njeno pomorsko stran obrambno črto.

Bolgarija, katero ščitijo hribovite meje, je utrdila še Donavo in Strumico.

Omeniti še moramo skrbno zgrajene turške utrdbe, ki so razmeščene največ po azijskem delu Turčije. Turki so se dobro zavarovali z utrdbami proti Rusiji na Kavkazu in proti italijanskim utrdbam na Dodekaneškem otočju. Neprodorne pa so turške trdnjave, katere branijo prehod skozi Dardanele in Bospor.

Skupna dolžina utrjenih obrambnih črt na Balkanu brez azijske Turčije znaša 2000 km, kar odgovarja zračni črti London-Sicilija ali Paris-Carigrad.

Najnovejša Weygandova črta

Najnovejša Weygandova črta ni bila potegnjena po načrtih francoskega generalnega štaba. Nastala je čisto slučajno, ker se je na njej posrečilo prestreči majski nemški sunek proti jugu. Ta črta se vleče od obmorskega mesta Abbeville mimo Amiens, Peronne in Rethela do Longvyja.

Italijani mislijo, da ta obrambna črta nima pomembne vojaške vrednosti. Vzhodno od Peronne je ozemlje popolnoma odprto, tako da Nemci lahko prodirajo po široki dolini reke Oise naravnost proti Parizu. Bolj vzhodno so višine pri Laonu, ki pa jih imajo zasedene Nemci. Tudi višine pri Rethelu so v rokah Nemcev. Prav tako se najbolj vzhodni del te črte ne naslanja na kake naravne zapreke, ampak ga pretaka reka Meuse, ki bolj olajšuje napad kakor pa obrambo.

Zaradi tega mislijo Italijani, da Weygand omenjene črte sploh ne bo držal, ampak se bo ob srditem nemškem sunku umaknil bolj proti jugu na ugodnejše postojanke. Italijani mislijo, da bi se učinkovito dala držati šele črta ob Marni in na Seini.

Steber države so močna oblast roditeljev in pridne roke državljanov.

Dr. Jože Jeraj v knjigi »Slovenci in Jugoslavia«, ki se dobi v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuj za 2 din.

ki jo je mož nagnal... Trezike in njene matere tudi ne more nadlegovati; saj za dalj časa bi itak ne mogla pri njih ostati. Ne, iz šentanela mora sploh proč, daleč kam; tu bi jo sramota čisto strla. Ne bi mogla prenašati ne škodoželjnih in ne pomilovalnih in radovednih pogledov znancev in znank... Ali kam naj se obrne? V mesto bo šla, tam si bo poiskala službo, morda jo dobi kot kuharica ali sobarica v kaki pošteni gostilni. Na svoje noge se bo postavila in pokazala, da z lastnimi močmi kaj premora.

Z vrta so se začuli otroški glasovi. Stopila je k oknu in videla spodaj na trati svoja otroka, kako sta se igrala. Tedaj jo je strašno zabolelo pri srcu, da so se ji zopet ulile solze. — Otroka, ljuba, nedolžna otroka! — Čez nekaj časa je poklicala Katro k sebi v sobo. Katra, sestra Končnikove matere, je bila ženkica s šestimi križi. Svojemu nečaku Juriju ni bila prav nič podobna ne na zunaj ne na znotraj. Že z obraza si ji bral krotkost in dobrosrčnost, ki je bila taka, da so jo kar obile solze, če je čula, da je koga kaj hudega zadelo. Na sebe ni čisto nič mislila, mislila je vedno le, kako bi drugim pomagala. Več ko trideset let je bila že pri hiši in je posvetila vse življenje in vso svojo skrb Končniku in Končnici in posebno njunima otrokoma. Eno edino napako je imela: bila je plaha ko kura. Če jo je k'o krivo pogledal, je že zlezla vase, nikoli se ni branila, najsi ji je kdo tudi krivico storil, nikoli ni tožila, naj-

manj še pa bi si bila upala Juriju, svojemu nečaku, kaj oporekati ali ga kdaj kaj posvariti.

Ko je stopila Katra v sobo in je zagledala Tilko vso objokano, je dejala sočutno:

»Nikar se ne joči, Tilka, ne ženi si k srcu! Saj se bo hitro spet zjasnilo.«

»Pri meni nikoli več,« je žalostno odgovorila Tilka; »od hiše moram, Jurij me je nagnal.«

»Križi božji!« je kriknila ženica in obile so jo solze, kakor da je Končnik njo napodil.

Šele čez dolgo je mogla spet govoriti.

»Tilka,« je dejala jokavo, »od hiše ne smeš. Meni bi bilo strašno hudo po tebi. Prosi Jurija, naj te pusti!«

»Ne, prosila ga ne bom več, sem se itak več ko preveč ponižala. Pri njem ne pomaga ne prošnja ne solze. Toda vas, Katra, prosim nekaj. — Glejte mi na otroka! Ko mene ne bo več pri hiši, bodite jima vi mati!«

»Da, da, da, vse bom storila, kar le morem, nič si ne delaj skrbi!... Rada ju imam, onadva mene tudi.«

»Vem to. Na nekaj pa, Katra, ne smete pozabiti. Ne pustite ju, da bi po svoje divjala, učite ju ubogati in moliti!... Tudi zame molite, kajne?«

»Tilka, ti ljuba Tilka!« je vzdihnila ženica.

Več ni mogla reči. Znova so jo obile solze in jela je bridko jokati, tako da se ni bilo z njo več kaj pomeniti. Zaradi tega ji je Tilka velela:

(Dalje sledi)

poteg, je iz gume in obdaja vse telo. Natakneš si ga v najkrajšem času. Njegova podloga je iz posebnega tvoriva, ki drži človeka na površju vode in ga izolira pred mrzlo vodo. Novo rešilno obleko izdelujejo zdaj že na debelo in posebno mnogo naročil so izdale švedske mornariške oblasti ter brodar-ske družbe.

7000 uniform ameriškega zbiratelja. Mr. Garner iz Newyorka zbira že več let različne uniforme. Doslej je spravil skupaj 7000 različnih uniform, katere je prodal nekemu ameriškem milijonarju za tri in pol milijona naše veljave.

1000 stopinj Celzija znaša temperatura gorečih oblakov nad ognjeniškiimi žreli.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Smrt kovača in predsednika gasilske čete. Umrli je 3. junija v splošni bolnišnici Anton Hrašnik, star naročnik »Slov. gospodarja«, vaški kovač, posestnik in predsednik gasilske čete Sv. Barbara pri Mariboru v starosti 48 let. Ustanovil je gasilsko četo leta 1930. in letos bi priredil spomin na desetletno ustanovljenje, pa je smrt vse račune prečrtala. Zapušča ženo in štiri neposkrbljene otroke. Pogrešajo ga ne samo žena in otroci, ampak tudi gasilci. Rad je pomagal v vsaki nesreči. Njegove zemeljske ostanke smo izročili materi zemlji dne 6. junija. Pogreb je bil zelo veličasten, kar je dokaz, da je bil pokojni zelo spoštovan. Bodi mu zemljica lahka in na svidenje nad zvezdami!

Smrt dolgoletnega bivšega župana v visoki starosti. Od Sv. Martina pod Vurbergom poročajo: Dne 2. junija so žalostno zadoneli zvonovi v naši šentmartinski župniji in nam oznanili tužno vest, da se je poslovil od nas spodnjedupleška korenina Miklavž Fažman v 85. letu starosti. Spreviden s svetimi zakramenti nas je zapustil naš dolgoletni župan občine Duplek, katero je vodil dolgo vrsto let. Kot župan ni poznal razlike med siromašnimi ali premožnejšimi. Vsakemu je po možnosti rad pomagal ali ustregel. Rajni je bil tudi dolga leta cerkveni ključar in nad 40 let naročnik »Slov. gospodarja«. Za neumorno in požrtvovalno delo je bil tudi odlikovan od rajnega kralja Aleksandra. Dragi Miklavž, da so Te res ljubili in spoštovali Tvoji znanci, ker Ti nisi poznal sovražnikov, zato so Te prišli od blizu in daleč kropiti. Tvoj pogreb, katerega se je udeležilo mnogo ljudi, je dokazal Tvojo občo priljubljenost. — Ob odprtem grobu se je poslovil od rajnega v imenu vseh župljanov g. župnik Lajšič, kateri je orisal njegovo življenje. Rajni je bil vrsto let priklenjen na bolniško posteljo. Vse muke in bolezni je voljno prenašal. Ljubi Bog naj mu dodeli krono zveličanja!

Umrli je pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju 61letna Terezija Pišek, p. d. Blažovka v Apačah. Bila je res vzorna žena, ki je znala moliti, delati in trpeti. Osem otrok je vzgojila, od teh jih je pet že služilo pri vojakihi. Pokojna je bila mnogim otrokom krstna in birmarska botra. Ganljivo je bilo, kako jih je na bolniški postelji prosila, naj v zahvalo darujejo zanjo sveto obhajilo. Ob grobu se je poslovil od rajne g. župnik. Bog ji bodi plačnik za vse, kar je komu dobrega storila, domačim pa naše sožalje!

Svetniška mati umrla. V nedeljo dopoldne je zaspala v Gospodu svetniška mati Ana Ko-

zoderc v Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Par ur pred smrtjo je še prejela sv. obhajilo. Najlepše, kar zapušča, je venec dobro vzgojenih otrok. Dve hčerki sta redovnici. Kako ganljivo lepo so skrbeli za njo v njeni dolgi bolezni! Bog ji bodi plačnik za njeno vzorno materinstvo, žalujočim pa naše sožalje!

Stara naročnica »Slov. gospodarja« umrla. Pred dnevi je v visoki starosti 86 let umrla v Turnišču posestnica in žena bivšega orožnika Barbara Vidra. Pokojnica je bila naročnica »Slov. gospodarja« več kot 20 let. Ko so ji proti koncu življenja že toliko opešale moči, da »Gospodarja« ni mogla več sama prebirati, je domače prosila, da ji ga naj oni čitajo, kar so ji tudi z veseljem ustregli. Naj počiva v miru, a preostalom naše sožalje!

Ljudskošolski učenec umrl. Letos je že drugič posegla bela žena med vrste ptujkogorskih šolskih otrok. Tako smo zadnjega maja spremljali na poslednji poti Benedikovega Pepka iz četrtega razreda. V hudi bolezni je veliko trpel, a sedaj že v nebesih uživa plačilo. S prizadetimi sočustvuje vsa fara!

Mlada žrtev zavratne bolezni pri Sv. Barbari v Haložah. V minulem tednu je bila pokopana mlada žrtev zavratne bolezni Ljudmila Žula, posestnikova hči iz Paradiža. Tako sta od te hiše že dve mladi hčerki pokopani radi te bolezni. Družini, v katero zahaja »Slov. gospodar«, naše sožalje!

Upokojeni gospod učitelj in naš dolgoletni dopisnik umrl. V Ljutomeru je poklical Gospod po večno plačilo v starosti 73 let Franc Zacherl, upokojenega učitelja in posestnika. Blagopokojni je bil pravi krščanski vzgojitelj murskopolske mladine in se je veselil občega spoštovanja in priljubljenosti. »Slov. gospodar« je izgubil z rajnim dolgoletnega zvestega dopisnika, Blagemu rodoljubi svetila večna luč, žalujočim preostalom naše iskreno sožalje!

Smrt v visoki starosti. Iz Bočne poročajo: Predzadnji dan majnika je bil pokopan v Bočni ob obilni udeležbi Jože Tevž, p. d. Mostnikov oče. V 87. letu je že bil, pa se je še zvesto do konca udeleževal šmarnične pobožnosti. Lani je še kosil skupno z drugimi. Tudi letos bi še bil rad, pa si je pri padcu zlomil nogo in dobil notranje poškodbe ter po kratki bolezni umrl. Ko se je župnija ustanavljala, se je kot ključar trudil za cerkev. Zadnja leta ni več dobro videl, »Slov. gospodarja« je pa rad poslušal, ko so mu ga vnuki prebirali. Naj počiva v miru!

ben znak te razveseljive spremembe je bila slovesna procesija. Vse hiše v Studencih so bile okrašene z zastavami, cveticami in gorečimi svečami. Udeležba pri procesiji pa je bila naravnost ogromna. Slovesnosti v cerkvi in na ulici se niso udeležila samo cerkvena in verska društva, ampak skoro vsa narodna, prosvetna in kulturna društva iz Studencev. Ulice so bile lepo očiščene in okrašene z zelenjem. Organizacijo te lepe verske proslave je podpirala tudi občina Studenci s svojim agilnim županom g. Kalohom na čelu. Ob 8 se je vršila v lepo okrašeni cerkvi sv. Jožefa slovesna služba božja, katero je daroval g. kanonik dr. Žagar iz Maribora. Slovesnosti so se udeležili od predstavnikov oblasti domači župan g. Kaloh z občinskimi svetniki, predstojnik okr. sodišča g. dr. Matija Lavrenčič, odposlanec okrajnega glavarja Maribor desni breg g. Covnik, mariborski podžupan g. Franjo Žebot, orožništvo, učiteljstvo, železniški uradniki in zastopniki raznih podjetij v Studencih. V procesiji je bilo nebroj zastav, cerkvenih in društvenih, med njimi zastava Fantovskega odseka in Dekliškega krožka, požarne brambe itd. Sodelovala je močna železničarska godba, pevski zbor pa je vodil priznani pevovodja g. Valter Sand. Procesije so se udeležili tudi mnogi okoličani in Mariborčani, da s tem pokažejo veselje, da tudi naši Studenci korakajo v sedanjih težkih časih v vrstah onih župnij, ki prosijo ljubega Boga, da nam nakloni mir in prepreči krvavo vojno. Studenčanom, posebno pa oo. kapucinom, ki vzorno vodijo novo župnijo, k lepi verski prireditvi iskreno častitamo!

Dravsko polje

Ptujska gora. Dne 2. junija nas je obiskal nepozabni g. misijonar p. Odilo. Ob tej priliki smo obnovili v naši fari tretjeredniško skupščino. G. pater misijonar je imel tri pridige o III. redu. Popoldne je bilo sprejetih 25 novih članov v III. red. Prišlo je tudi veliko tretjerednikov iz drugih župnij. Posebno veliko jih je bilo iz Ptuja. Prišli so kar v procesiji. — V nedeljo, dne 9. junija, smo imeli prvo sv. obhajilo. Ganljivo je bilo videti te majhne otročičke, kako so v nežni angelski čistosti pristopali prvič k mizi Gospodovi. V srce segajoče lepo je našim malčkom govoril pred sv. obhajilom njihov katehet p. Gaudencij. Po obhajilu so bili prvoobhajanci postreženi s kavo in poticami, kar jim je prav dobro teknilo. Dobrim mamicam in vsem, ki so kaj v ta namen prispevali, se otroci lepo zahvaljujejo, a ljubi Bog naj vsem obilno poplača!

Slovenske gorice

Vrkovski vrh-Jarenina. O požaru, ki je uničil hišo posestnika Rajmunda Ferlinca, so listi poročali. Kako je požar nastal, še ni ugotovljeno. Sumi se, da je hudobna roka podnela požar.

Frankovci pri Ormožu. Tu sta se dne 2. junija poročila Franc Puklavac in Julijana Ivanuša, oba vzgledna člana katoliških organizacij. Svatje so na gostiji zbrali 150 din za dijaško semenišče v Mariboru. Mlademu paru želimo božji blagoslov v novem stanu, vsem svatom pa Bog plati za dar semenišču!

Haloze

Sv. Barbara v Haložah. V Velikem Okiču je bila izvršena vlomska tatvina na škodo posestnice Marije Bratušek iz Gradišča. Pokradena ji je bila razna kuhinjska oprema in posoda, steklenina, posteljnina in razno orodje. — Regulacija potoka Bela se je vendarle pričela in je precej delavcev zaposlenih, samo pritočujejo se, da je plača premajhna. Organizirajte se v strokovni delavski organizaciji pri »Zvezi združenih delavcev«! — Te dni sta občina in vinarska zadruga delili živež. Prva koruzo in moko, druga pa samo koruzo, oboje po znižani ceni in zelo kasno, ko ljudje nimajo denarja, ker so morali v trgovinah draže plačati in so denar izdali tudi za nabavo galice. — V zadnjem članku o navijanju cen niso bili mišljeni solidni trgovci, ampak tisti, ki bodo izkoriščajo, pa so tudi k članom molčali. Poštenim trgovcem pa vsa čast! — Nastopilo je lepše vreme, v naravi in negotovosti. Upamo, da bo sedaj stanovitno tako, kakor si od srca želimo.

Slovenska krajina

Sobota. Vsi sezonski delavci širnega Prekmurja so z veseljem vzeli na znanje vest, da so iz Nemčije prišli delegati, ki vodijo pogajanja z našimi oblastmi za odhod naših sezoncev v Nemčijo. Vendar pa je število odhajajočih letos mnogo manjše kakor preteklo leto. Kajti sedaj lahko gredo le moški, stari nad 40 let, in ženske nad

Opis najnovejšega nemškega dalekostrelnega topa

Angleško časopisje v zadnjem času veliko piše o nemškem novem in še neuporabljenem topniškem orožju, s katerim bi naj Nemci ustrašovali Angleže.

Iz svetovne vojne je znan nemški top, ki je 23. marca 1918 iz okolice francoskega mesta Laon (katerega vidite na današnji številki objavljenem zemljevidu) streljal na razdaljo 125 kilometrov na Pariz. Pri tokratnem novem nemškem topu bi naj bil cilj London. Od Nemecev izdajeni kanoni bi naj poslali kroglo 250 kilometrov daleč, kaliber nemškega orjaka je pa narasel od 21 na 28 cm. Topovska cev ima baje dolžino 36 m. Medtem ko je izredni top leta 1918. streljal granate 40 km visoko, bi naj njegov najnovejši tovariš pognal vsako kroglo 60 km visoko v tako zvano stratosfero ali izredno zračno višino.

Granate dalekosežnega kanona v svetovni vojni so bile težke 125 kg, tokrat bi naj tehtal izstrelek 300 kg. Ker dobi krogla prvotno brzino 1800 metrov na sekundo, bi bila že v

desetih sekundah v stratosferi, torej 15 km nad zemeljsko oblo. Nova tokratna granata pa doseže največjo višino 60 km in ima prvotno brzino 1200 metrov na sekundo. Prvotna hitrost pa se z dviganjem zmanjšuje in tudi privlačna sila zemlje igra pri izstrelku važno vlogo. Nova granata bi naj napravila pot 250 km. Čas med izstrelkom in udarom na cilj bi naj znašal pet minut.

Strel iz dalekonosnega topa leta 1918. je potreboval za pot iz Laona do Pariza tri minute in deset sekund. Razdalja 250 km sega do otoka Welcheren. Na tem otoku bi lahko Nemci postavili nove topove. Najnovejši orjak pa bi ustrelil samo enkrat, nakar bi postala cev za nadaljnje strele nerabna. Treba je pomisliti, da bi bil tak top in strelivo zanj bajno drago.

V Londonu so prepričani, da bi imelo streljanje na toliko razdaljo bolj propagandni kot pa vojaški značaj, kakor je to bilo pri obstreljevanju Pariza leta 1918.

Dopisi

Mariborska okolica

Studenci pri Mariboru. (Veličastna Telova procesija.) Naša nova župnija je obhajala 2. junija svojo »lepo« nedeljo z veličastno Telovo procesi-

jo. Naši Studenci so se v zadnjem času popolnoma spremenili. Prejšnji brezverski duh je nekam omedlel, ljudje pridno obiskujejo cerkev in se udeležujejo verskih prireditev in tako izražajo svoje veselje, da so dobili lastno župnijo. Pose-

21 let stare. Ta teden jih odhaja v Nemčijo okrog 600, a ostali, ki so leto za letom prinašali lepe tisočake, bodo morali ostati ter čakati, če doma kje dobijo zaposlitev. Razpoloženje odhajajočih je letos precej drugačno kot lani, ker zunanje politični dogodki precej vznemirjajo njih duše. — Bivši zdravnik tukajšnje bolnišnice g. dr. Stane Lajovec se je prejšnjo soboto poročil z uradnico okrožnega sodišča g. Majdo Gostiša. Bog daj srečo! — Naša prestolnica in sploh vse Prekmurje postaja čim dalje bolj priljubljena točka za izletnike onkraj Mure. V nedeljo, 2. junija, nas je pod vodstvom g. ravnatelja Rihterja obiskala skupina 35 mariborskih maturantov, ki so se pripeljali s posebnim avtobusom. Ogledali so si vse zanimivosti in so se vsi pohvalno izrazili nad razvojem Sobote. — Pred kratkim smo dobili direktno avtobusno zvezo z Mariborom, česar se prav veselimo. Prosili bi pa, da bi se pri voznem redu ozirali tudi na zveze prekmurskih avtobusov, ker sicer Goričani ne morejo potovati z avtobusom naprej.

Beltinci. V nedeljo, 2. junija, se je naša rojkinja gdca Marica Osterc poročila z ing. Neržima Albinom, agilnim delavcem fantovskih odsekov. Bog daj blagoslov!

Rakičani. V tukajšnji banovinski kmetijski šoli se je v nedeljo, 26. maja, vršil občni zbor Zveze selekcijskih društev za simodolsko pasmo v Rakičanu. Občni zbor je lepo potekel in so se na njem obravnavale razne pereče zadeve.

Turnišče. Gradbeni dela pri našem prosvetnem domu lepo napredujejo. Dom dobiva iz dneva v dan lepšo zunanjo obliko in bo v normalnih priklakah kmalu izročen svojemu namenu, česar se dela željna mladina že zelo veseli. — Letošnjo dolgo in hudo zimo smo bili v precejšnji stiski za seno, ki nam je zelo primanjkovalo. Precej posestnikov je radi tega moralo prodati večji del živine, ker se je s kupljenim senom nikakor ne bi splašalo krmiti. Zelo smo bili veseli, ko smo dobili zeleno krmo, ki nas je vsaj malo izvelkla iz največje stiske. Sedaj pa smo začeli s košnjo. Sena bo letos mnogo več kot lansko leto. Pri spraviljanju nas nekoliko moti neugodno vreme. — Te dni bo nastopil službo trgovskega pomočnika v Gornji Radgoni naš rojak g. J. Tivadar.

Bogojina. V nedeljo, 16. junija, bomo pri nas imeli veliko slovesnost, kajti naš g. župnik Hanko bo praznoval 25 letnico mašniškega posvečenja. Za to slovesnost se že sedaj vsi pripravljamo.

Nedelica. Neko nedeljo proti večeru je prišla k nam večja družba fantov iz Gomilic. Ker so bili že precej vinjeni, so začeli naše fante izzivati ter se z njimi pripravljati, radi česar so si obojni kmalu bili v laseh ter je na ulici nastala pravcata vojna. Več fantov obeh taborov je odneslo iz bojne poljane »lepe« spomine od kolov ali celo nožev! Kdaj se bodo ti ljudje spametovali?! — Pred kratkim je na pravni fakulteti ljubljanskega vseučilišča diplomiral naš tretji jurist g. Ivan Zver, ki se je skozi vsa leta preživljal z instrukcijami. Častitamo!

Grad. Prejšnji petek so se nad našo občino nenadoma razgrnili temni oblaki in začelo je tudi grmeti. Med grmenjem je nenadoma udarila strela v hišo Grah Antona, ki je bila takoj v plamenih in je kljub gasilski pomoči popolnoma zgorela. Škoda je velika.

Šaleška dolina

Bele vode. Pri Sv. Križu pri Belih vodah bo na peto pobinkoštno nedeljo, 16. junija, 100 letnica te sloveče božje poti s sv. birmo. V soboto popoldne ob petih bo sprejem prevz. g. škofa dr. Tomažiča. Romarji gredo po sprejemu v procesijo k Sv. Križu, kjer bo spovedovanje do večernic. Ob osmih bo pridiga in procesija z lučkami — prinesite sveče s seboj! V nedeljo od štirih sveče maše, spovedovanje in obhajanje romarjev. Ob petih prvo sv. opravilo, ob pol osmih drugo sv. opravilo, ob devetih škofova sv. maša in birmovanje. Na koncu bo procesija z Najsvetejšim. Če bo veliko romarjev bodo vsa sv. opravila zunaj. Častilci Sv. križa, tisoči in tisoči so prihajali in še prihajajo semkaj po pomoč in tolažbo ter so odšli polni zaupanja domov. Živa vera naših očetov in mater je pozidala to svetišče. Ob stoletnici stare cerkve pozivimo tudi mi svojo vero in pojdemo k Sv. Križu prosit za mir!

Razni kraji

Limbarska gora pri Moravčah. Na razna vprašanja romarjev in častilcev sv. Valentina, kdaj bo pri sv. Valentinu na Limbarski gori romarski shod, sporočamo, da se vrši kakor običajno vsako leto, tudi letos na nedeljo pred kresom. Letos

pade ta nedelja na 23. junij. Spored cerkvenih slovesnosti bo sledeč: na predvečer, v soboto, bodo ob 19 litanije s pridigo. V nedeljo sv. maše ob 4.30 in ob 5.30 ter ob 10. Na razpolago bo dovolj spovednikov oba dneva, za prejem sv. zakramentov. Cerkev sv. Valentina je starodavna romarska božja pot ter je obdarovana z odpustki in stoji na 768 m visoki Limbarski gori, s katere je nadvse lep in obširen razgled. To zatrjujejo vsi, kateri pridejo gori. Dostop je lahek

od vseh strani, bodisi iz Moravč, Krašnje, Blagovice ali iz Peč. Najbliže je iz Spodnjih Lok, vas, ki leži ob državni cesti Ljubljana—Celje, od tu do vrha je samo 40 minut pešhoje. Avtobusna zveza ugodna na progi Ljubljana—Celje in Ljubljana—Moravče. Železniški postaji, s katerih vodi najbližja pešpot, sta Kresnice in Jevnica, z obeh je enako daleč: dve in pol ure. Omenjeni postaji ležita ob progi Celje—Ljubljana. Vse dobro misleče romarje in turiste vljudno vabimo!

Kmečka trgovina

Službeno poročilo ljubljanske blagovne borze

Les. Smreka, jelka. Hlodi I., II. monte 245 do 305 din, brzojavni drogovi 220—250 din, bordonali merkantični 340—390 din, filerji 270—310, trami 270—320 din, škorete: konične, od 16 cm dalje 590—630 din, paralelne, od 16 cm dalje 685 do 755 din, podmerne od 10—15 cm 645—705 din; deske-plohi: kon., od 16 cm dalje 530—580 din, par., od 16 cm dalje 560—640 din kub. meter; kratice za 100 kg 75—85 din.

Bukev. Hlodi: od 30 cm dalje, I., II. 125—175, za furnir 250—300 din, deske-plohi: naravni, neobrobjeni, monte 300—350 din, naravni, ostrirobi, I., II. 520—600 din, parjeni, neobrobjeni, monte 420—480 din, parjeni, ostrirobi, I., II. 590—700 din kub. meter.

Hrast. Hlodi I., II. od 30 cm dalje 245—375, bordonali 800—900 din, deske-plohi: boules 850 do 950 din, neobrobjeni I., II. 700—800 din, frizi I-II, širine 5, 6 in 7 cm 750—820 din, širine od 8 do 12 cm 850—950 din kub. meter.

Ostali les. Meceseni 1030—1110 din, brest 700 do 760 din, javor 690—750 din, jesen 710—760, lipa 620—670 din kub. meter.

Parketi: hrastovi 65—80 din, bukovi 45—50 din kvadr. meter.

Bukovo oglje, vilano, za 100 kg 76—85 din.

Žito. Koruza času primerno suha 202.50 do 205 din, pšenica južno banatska 248—250 din, gornje bačka 255—257.50 din; ječmen bački in sremski 215—217.50 din; oves bački, sremski in slavonski 210—212.50 din; rž bačka 215—217.50 din; ajda 195—200 din 100 kg.

Mlevski izdelki. Moka pšenična (batska in banatska) Og, Ogg 462.50 din; pšenična 2 442.50 din; pšenična 5 422.50 din, pšenična 6 402.50 din; otrobi pšenični, debeli 190—195 din, drobni 175 do 180 din 100 kg.

Fižol: ribničan 500—550 din, prepeličar 550 do 600 din 100 kg.

Krompir: oneida (kranjski), pozni in rani rožnik ter kresnik 155—160 din, industrijski 110 do 115 din 100 kg.

Seno, prešano v bale: sladko 115—120 din, polsladko 110—115 din, kislo 100—105 din 100 kilogramov.

Slama prešana v bale 55—65 din 100 kg.

Cene goveje živine po sejmih

Voli. V okraju Kočevje I. 8 din, II. 6—7 din, III. 5.50 din; Črnomelj 6—7 din; Litija 7—9 din; Dravograd I. 8 din, II. 7 din, III. 6 din; Logatec I. 5—6 din, II. 5 din, III. 4—5 din; Ljutomer III. 4.50—6 din; Maribor I. 7.80 din, II. 7 din, III. 6.75 din kg žive teže.

Biki. Ljutomer II. 6—7 din kg žive teže.

Krave. V okraju Kočevje II. 5 din, III. 4 din; Črnomelj 5—5.50 din; Litija 6 din; Dravograd I. 7 din, II. 6 din, III. 4—5 din; Logatec I. 5 din, II. 4—5 din, III. 3—4 din; Ljutomer II. 5—5.50 din, III. 4—4.50 din; Maribor I. 6.50 din, II. 6, III. 4.60 din kg žive teže.

Telce. V okraju Kočevje I. 7 din, II. 6 din, III. 4 din; Litija 7 din; Logatec I. 6 din, II. 5 din, III. 4—5 din; Ljutomer II. 6.50—8 din, III. 5—6.50 din; Maribor I. 8 din, II. 7 din, III. 6 din kg žive teže.

Teleta. V okraju Kočevje I. 8 din, II. 7 din; Črnomelj 7 din; Dravograd I. 8—9 din, II. 7 do 8 din; Logatec I. 8 din, II. 7 din; Ljutomer II. 6.50—8 din; Maribor I. 8 din, II. 6 din kg žive teže.

Surove kože. Dravograd goveje 9—13 din, telečje 18—20 din; Logatec goveje 10—12 din, telečje 16 din; Ljutomer goveje 9 din, telečje 12 din, Maribor 12 din kilogram.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov stare 90—120 din, 7—9 tednov 130—170 din, 3—4 mesece 190 do 350 din, 5—7 mesecev 390—450 din, 8—10

mesecev 480—570 din, 1 leto 820—910 din; 1 kg žive teže 12—15 din; Črnomelj 8—10 tednov 400 din par.

Pršutarji (proleki). V okraju Kočevje 9 din, Dravograd 10 din, Logatec 9—10 din, Maribor 13.50 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). V okraju Kočevje 10 din, Dravograd 11 din, Logatec 10—12 din, Ljutomer 7—9 din, Maribor 9.50 din kg žive teže.

Kože. Dravograd 8—9 din, Logatec 7—8 din, Ljutomer 10 din, Maribor 8.50 din kg.

Tržne cene

Žito. Dravograd: pšenica 2.75 din, ječmen 2.25, rž 2.25 din, oves 2.50 din, koruza 2.25 din; Logatec: pšenica 2.75 din, ječmen 2.25 din, oves 2.20 din, koruza 2.50 din; Ljutomer: pšenica 2.20, ječmen 1.90 din, rž 2.20 din, oves 1.70 din, koruza 1.80 din; Maribor: pšenica 2.75 din, ječmen 2.62, rž 2.50 din, oves 2.75, koruza 2.75 din kg.

Fižol. Dravograd 5—6 din, Logatec 5—7 din, Jesenice 7—10 din, Ljutomer 7 din, Maribor 7, Ljubljana 5—7 din, Kranj 7.50—8.50 din.

Krompir. Dravograd 1.50—1.70 din, Jesenice 1.75 din, v Ljubljani so prodajali stari krompir v minulem tednu po 2.50 na debelo, na drobno pa celo po 3 din; Ljutomer 2 din, Maribor 2.25 dinarjev kilogram.

Seno. Dravograd 100—125 din, Logatec 120, Ljutomer 150 din, Maribor 170 din, Laško 100 do 120 din, Ljubljana 95—105 din, Kranj 130 do 150 din 100 kg.

Slama. Dravograd 45—65 din, Logatec 40 do 50 din, Jesenice 50 din, Maribor 70 din, Kranj 75 din 100 kg.

Detelja. Ljutomer 170 din, Maribor 100 din 100 kg.

Mleko. Dravograd 2 din, Logatec 1.75 din, Jesenice 2.25 din, Ljutomer 1.50 din, Maribor 2 din, Kranj 2.50 din liter.

Surovo maslo. Dravograd 24—28 din, Logatec 32—34 din, Ljutomer 29 din, Maribor 30 din, Ljubljana 32—40 din, Kranj 38—42 din kg.

Jajca. Dravograd 0.75 din, Jesenice 1 din, Maribor 0.70 din, Ljubljana 0.90—1 din, Kranj 1 din komad.

Jabolka. Dravograd I. 8 din, II. 6 din; Maribor I. 16 din, II. 12 din, III. 8 din; Ljubljana I. 14 din, II. 10 din; Kranj II. 12 din, III. 8 din kilogram.

Trda drva. Dravograd 125 din, Logatec 80 do 100 din, Maribor 127.50 din, Ljubljana 140 din kubični meter.

Vino. V Dravogradu plačujejo mešano vino od vinogradnikov po 3.50—5 din, finejše sortirano 6.50—7.50 din liter; v Ljutomeru navadno mešano pri vinogradnikih 4—6 din, finejše sortirano pri vinogradnikih 6—9 din liter; v Mariboru v krčmah mešano 10 din, sortirano 13 din liter; v Ljubljani po gostinah mešano vino 10 do 12 din, finejše in sortirano 14—18 din liter.

Mesne cene

Goveje meso. Dravograd I. sprednji del 13 din, zadnji del 15 din, II. prednji del 12 din, zadnji del 15 din, III. prednji del 10 din, zadnji del 12 din; Logatec I. 14 din, II. 12 din, III. 10 din; Jesenice 12—16 din; Ljutomer II. prednji del 12, zadnji del 14 din, III. prednji del 10 din, zadnji del 12 din; Maribor I. 14—16 din, II. 12—14 din, III. 10—12 din; Laško I. 14—16 din, II. 12 din, III. 9—10 din; Ljubljana I. 14—16 din, II. 12 do 14 din, III. 10—12 din; Kranj I. 16 din, II. 14 din; Maribor I. 14—16 din, II. 12—14 din, III. 10—12 din kg.

Teletina. Jesenice 14—20 din kg.

Svinjsko meso. Dravograd 18 din, Logatec 14, Jesenice 18—19 din, Ljutomer 16 din, Maribor 16 din, Laško 16—18 din, Ljubljana 16—19 din, Kranj 18—20 din, Maribor 16 din kg.

Slanina. Dravograd 20 din, Logatec 14 din, Jesenice 18 din, Ljutomer 18 din, Maribor 16 do

20 din, Laško 20 din, Ljubljana 18—21 din, Kranj 20 din, Maribor 16—20 din kg.

Svinjska mast. Dravograd 22 din, Logatec 22, Jesenice 20—24 din, Ljutomer 20 din, Maribor 21 din, Laško 24 din, Ljubljana 22—23 din, Kranj 22 din, Maribor 21 din kg.

Drobne gospodarske vesti

Vinski izvoz iz Slov. štajerske in vse Slovenije. Meseca maja je izvozila Slov. štajerska 91.810 litrov vina. V Nemčijo je šlo 57.358 litrov, v Češko 34.460 litrov. Ves letošnji izvoz naših vin je znašal od 1. januarja do 31. maja 588.812 litrov. Od te količine so vzeli Nemci 543.754 li-

trov, Švedi 120 litrov, Holandci 879 litrov in Češko-Moravska 44.059 litrov.

Sejmi

17. junija svinjski: Ormož; živinski in kramarski: Sv. Vid pri Grobelnem — 18. junija živinski in kramarski: Dokležovje v Prekmurju; goveji in konjski: Ptuj — 19. junija svinjski: Ptuj, Celje, Trbovlje — 21. junija živinski in kramarski: Koračice; živinski: Marenberg; živinski in kramarski: Šmarje pri Jelšah, Gornja Lendava; svinjski: Maribor — 22. junija živinski: Sevnica ob Savi; živinski in kramarski: Šoštanj, Sv. Jurij pri Celju, Poljčane; svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje.

Razgovori z našimi naročniki

Napeljava električnega toka. J. K. V svojem stanovanju imate električno napeljavo. Vaš sosed Vas prosi, da bi mu Vi iz svoje hiše napeljali tok v njegovo hišo, to pa radi tega, ker sam nima sredstev, da bi si dal instalirati električno luč. Vprašate, ali smete prošnji sosedu ugoditi brez vednosti elektrarne. — Ne vemo sicer, pod kakšnimi pogoji je elektrarna Vam instalirala električno razsvetljavo, in ali nima morda elektrarna izgovorjeno pravico, da le ona sama napeljava luč. Proti plačilu ne bi smeli na nikak način napeljati luč v sosedovo hišo. Ako pa že mislite sosedu napraviti napeljavo zastoj, se nam zdi pametnejše, da sosed zaprosi elektrarno za napeljavo in mu plačate dotične stroške v gotovini. Za priključitev sosedove napeljave na Vaš števec ne vidimo zapreke.

Zagrebska zadruga ne izplača obljubljenih posmrtnine. F. P. Pri neki zagrebški zadrugi ste imeli zavarovano svojo mater za primer smrti, mati je umrla pred potekom karenčne dobe, zavarovalnica Vam je obljubila izplačati desetino posmrtnine, a obljube ne drži. — Zadrugo bi lahko iztožili na plačilo obljubljenega zneska, a prej poizvedite, da-li ima kaj rubljive imovine. Uredba, o kateri ste čitali v Službenih Novinah, določa le, da morajo zavarovalna podjetja in slični zavodi ustvarjati poslovno rezervo in rezervne sklade ter nalagati del rezervnih skladov v državne papirje. Ministrstvo ima nadzor nad navedenimi podjetji, odnosno jih kaznuje, ako ne izpolnijo zadevnih predpisov, ni pa verjetno, da bi ministrstvo kaj ukrenilo, ako bi Vi zavarovalnico naznanili, ker Vam ne izplača obljubljenega zneska. Vlogo kolekujte z 10 din. — Plačilna povelja pri hrvatskih sodiščih niso vpeljana.

Znižana cena cementa. S. F. Čitali ste nekaj, da se bo dobil cement po znižani ceni; radi bi si postavili svoj lasten dom in vprašate, kje bi dobili tak cement. Minister za gradbo dr. Krek je res obljubil, da bo skrbel za to, da se bo dobil cement po znižani ceni. Kako je pa sedaj s to zadevo, pa nam ni znano.

Višina rentnega davka. V. M. V. Vprašate, koliko mora plačati rentnega davka delavčeva žena, ki nima nikakega premoženja. Njen mož zasluži približno 7000 din letno, ima pa ta žena izposojenih 19.500 din proti 4% obrestim. — Rentni davek znaša 12% od zneska obresti, torej v Vašem primeru 93.60 din letno. To je državni davek, kateremu je pribiti še avtonomne doklade. Višino teh doklad zveste pri občini. Vdove in siromašne osebe, kojih letni skupni neposrednim davkom zavezani dohodek ne presega po oceni davčnega odbora letno 10.000 din, pa plačujejo rentnino le v izmeri 8% od dogovorjenih obresti, to bi bilo v Vašem primeru 72.40 din letno. Ta rentnina je prosta avtonomnih doklad. Smatramo, da v navedenem primeru pristoji omejeni delavčevi ženi pravica do znižane rentnine.

Jamstvo staršev za obveze mladoletnih sinov. F. K. 16 letni posestniški sin je v pijanosti z nožem ranil Vašega 17 letnega nečaka. Nečak je potreboval zdravniško oskrbo. Zdravnik je tožil na povračilo oskrbnih stroškov Vas in Vi ste bili res na plačilo obsojeni iz razloga, češ, da mora oče plačati za svojega sina do polnoletnosti. Na drugi strani je bil napadalec kaznovan z zapornim, ne pa tudi na povračilo stroškov, ki jih je povzročil. Sodnik je dejal, da po zakonu ne more siliti njegovih staršev k plačilu za sina. Vam se ta razlaga nikakor ne zdi pravilna. — Žal se zaenkrat v stvari ne bo dalo mnogo doseči. Po zakonu je oče dolžan skrbeti za oskrbo svojega sina in spadajo med oskrbne stroške tudi izdatki za zdravniško oskrbo in zdravila. Ne spadajo pa po praksi sodišč med oskrbne stroške odškodnin-

ske terjatve oseb, katere je nedoletni sin s kaznivim dejanjem poškodoval, nadalje tudi ne pravnih stroškov in dolgov nedoletnih sinov. Vsekakor Vam svetujemo, da iztožite od napadalca stroške, ki ste jih imeli, ter da potem čakate, da bo prišel napadalec do kake rubljive imovine. Z izvršbo ga lahko preganjate 30 let po izdatku sodbe, odškodninska tožba sama pa zastara v treh letih, ako pa je bilo kaznivo dejanje ocenjeno kot zločin, šele v 30 letih.

Izguba polovice zob in vojaška obveza. J. F. C. Ko ste služili pri vojakih, ste oboleli na tako zvanem konjskem škorbuto in so Vam radi tega začeli izpadati zobje. Doslej Vam jih je izpadla že polovica. Vprašate, ali je dotičnik, komur manjka polovica zob, res oproščen vojaške službe. — Vaša informacija odgovarja resnici. Treba je, da se javite na občini ter prosite, da Vas vpiše v spisek obolelih vojaških obveznikov. Ob priliki rekrutacije boste pozvani na pregled in nato Vas bodo opustili nadaljnje vojaške obveze.

Knjiga »Rekrut«. Oprostitev hranilca. A. K. Vprašate, ali še veljajo predpisi, navedeni v knjigi »Rekrut«, ki jo je izdala Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Nadalje, ali bi bili Vi lahko proglašeni za hranilca ter oproščeni vojaške službe. Na nabor ste morali sedemkrat, vmes ste se poročili, skrbeti morate za ženo in dva otroka, neposrednega davka ne plačujete več nego 90 din letno in ste bili pri sedmem naboru spoznani sposobnim za vojaško službo ter potrjeni na 18 mesecev pehote. — Kot hranilec bi bili oproščeni vojaške službe le, ako Vaša žena ne bi bila sposobna za delo, kar bi moral ugotoviti vojaški zdravnik. Ako pa je Vaša žena za delo sposobna, Vam pritiče le pravica do skrajšanega devetmesečnega roka. Prošnjo je vložiti na poveljstvo vojaškega okrožja, lahko potem občine; kolikoli jo je s 30 dinarskim kolkom, priložiti potrdilo občine in davčne uprave.

Sprejem k vojaški godbi. A. R. Imate sina, ki bi rad bil sprejet k vojaški godbi, vsled česar se zanimate za zadevne pogoje. Pogoji se objavljajo v razpisu, ki izide navadno meseca julija vsakega leta. Pouk v podčastniški godbeni šoli začne navadno 1. novembra. Gojenci morajo biti stari najmanj 14 in največ 16 let, dovršiti štiri razrede ljudske šole ter predložiti navadno spravevalo. Predvsem jih preizkuša kapelnik vojne muzike, ali imajo odličen posluš, in vojaški zdravnik, ali so sicer sposobni. Ako so ti pogoji podani, potem zvedo za nadaljnje pogoje. Šolanje traja šest let in se mora gojenec zavezati, da bo po končanem šolanju služil 12 let pri vojni muziki. Zasledujte časopisje glede razpisa, razpis sam pa boste lahko vpogledali na okrajnem načelnstvu, če ga ne bo dobili na Vaši občini.

Posojilnica ne drži dane obljube o izplačilu. N. O. R. Leta 1938. ste se dogovorili s posojilnico, da vložite 13.000 din na novo, ako Vam pripíše posojilnica k tej novi vlogi 4000 din od Vaše stare vloge. Posojilnica Vam je izstavila vložno knjižico s pripombo, da je nova vloga izplačljiva vsak čas, katero pripombo sta podpisala načelnik in blagajnik. Čim pa ste dvignili znesek 13.000 din, je tajnik posojilnice nad prej omenjeno pripombo zapisal: »4000 din od stare vloge, izplačljivih kakor stare vloge.« Vprašate, ali bi lahko sodnim putem prisilili posojilnico, da Vam tudi teh 4000 din izplača, kakor je obljubila. — Ako je posojilnici priznana zaščita, odnosno dovoljen odlog plačil, tedaj je ne boste mogli prisiliti, da Vam izplača več, kakor po zadevni naredbi, odnosno izplačilnem načrtu sme. Komisar bi smel izplačilo zadržati.

Kako priti do čina kaplarja. Br. d. Ko ste služili kadrovski rok, ste bili kaplarski pripravnik

in ste obiskovali trupno šolo. Ste pa še redov. — Ako ste dovršili trupno šolo, boste pri vpoklicu k vojakom lahko napredovali do kaplarja pa tudi do podnarednika.

Naznanila

Sprejem v kn.-šk. dijaško semenišče v Mariboru. Ravnateljstvo kn.-šk. dijaškega semenišča v Mariboru prosi preč. gg. dušne pastirje, da opozorijo starše, ki nameravajo dati svoje sinove v ta zavod, na sledeče: v zavod se poleg dosedanjih sprejemajo dijaki, ki obiskujejo državno klasično gimnazijo v Mariboru. Na novo se sprejmejo dijaki iz vseh razredov, tudi prvošolci. Prvošolci pa morajo poprej napraviti sprejemni izpit za srednjo šolo. Ta sprejemni izpit na državni klasični gimnaziji se letos vrši dne 26. junija. Par dni poprej naj starši osebno ali po pošti vložijo na ravnateljstvo državne klasične gimnazije prošnjo za pripustitev k sprejemnemu izpitu. Prošnja mora biti kolkovana z 10 din kolkom, priložena pa morata biti krstni list in posebno spravevalo ljudske šole. Po opravljenem sprejemnem izpitu na gimnaziji naj se posilci prvošolci predstavijo ravnateljstvu dijaškega semenišča, kjer bodo zvedeli za pogoje, ki se tičejo sprejema v dijaško semenišče. Prosilci ostalih razredov naj vložijo svoje prošnje preko domačega župniškega urada na ravnateljstvo semenišča najpozneje do 15. julija 1940. Prošnjam je priložiti zadnje šolsko spravevalo, krstni list, zdravniško spravevalo in davčno potrdilo.

Studenci pri Mariboru. Ob lepem vremenu priredi župnija sv. Jožefa v nedeljo, 16. junija, svoje letošnje romanje za mir z izletom k Materi božji na Gorci pri Sv. Petru. Odhod po rani službi božji ob 7. Zbirališče pri Meljskem hribu izven Maribora. Od tam krenemo v procesiji na hribček, kjer imamo pozno sv. opravilo ob 9.30. Nato litanije z blagoslovom. Povratek poljubno. Tudi Františkova mladina se udeležuje romanja. Udeležite se vsi dobri Studenčani te mirovne pobožnosti!

Dekliški dnevi na Betnavi. Verno dekle lavantinske škofije, to so tvoji prazniki! Ne pomišljaj, prijavi se! Pritegni še svojo tovarišico! Mnogo nas mora priti, da bo po vsej domovini odjeknilo geslo dekliskih dni: Bogu in domu na žrtveni oltar vsa naša srca polagamo v dar! Naročajte prireditvene knjižice pri domačem župniškem uradu ali pismeno na naslov: Betnava-Maribor. Knjižica vsebuje spored, navodila, naše nove dekliske pesmi in je vstopnica k vsem prireditvam. Daje tudi pravico za skupno ležišče in čaj za zajtrk. Stane 6 din.

Sprejemni izpiti za I. razred na državni realni gimnaziji v Ptuju bodo v ponedeljek, 24. junija. Prošnjo, kolkovano z 10 din, ki ji je treba priložiti rojstni list in spravevalo o dovršeni ljudski šoli, je vložiti pri ravnateljstvu do zaključno 23. junija. Sprejemajo se le učenci in učenke, rojeni v letih 1927., 1928., 1929. in 1930. — Ravnateljstvo.

Sprejem dijakov v salezijski zavod na Rakovniku v Ljubljani. Do zdaj je ta zavod sprejemal dijake za vse ljubljanske srednje šole, z jenskim šolskim letom pa bo sprejemal le dijake za 1., 2., 3., 4. in 5. razred realne gimnazije. Ti gimnazijski razredi bodo namreč v zavodu samem, tako da bodo imeli rakovniški gojenci gimnazijo doma. Starši, ki bi želeli vpisati svojega sina v I. razred, naj poskrbijo, da prej napravi sprejemni izpit na kateri koli državni gimnaziji. Ti izpiti bodo okrog 20. junija. Kdor bi želel podrobnih sprejemnih pogojev, naj piše ponje na: Salezijski zavod Rakovnik, Ljubljana 8.

Sv. František v Savinjski dolini. Prosvetno društvo priredi tombolo, ki se bo vršila 21. julija letos. Dobitki so: 1. 10 kubikov lesa, 2. spalnica, 3. nov voz, 4. moško kolo, 5. žensko kolo, 6. moška obleka, 7. 200 litrov jabolčnika, 8. vreča moke, 9. ženska obleka, 10. ovca. Poleg teh glavnih dobikov bo še več sto manjših dobikov. Segajte po tombolskih kartah!

Lurško Marijo gremo prosit za mir! Na Petrovo bo priljubljeno dvodnevno romanje k Mariji Lurški v Rajhenburg — Slovenski Lurd — z izletom v Zagreb. Iz Ljubljane bo vozil poseben vlak, romarji iz lavantinske škofije pa se pridružimo v Zidanem mostu. Naj ne bo kraja v Sloveniji, ki bi ne poslal vsaj enega romarja na to mirovno lurško romanje! Za podrobna navodila se prigrasite takoj upravi »Po božjem svetu«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17-c. 874

Upokojenec vzame v najem majhno posestvo za dalj časa. Obširne dopise pod »Točen plačnik 880«.

Za malo glavo velika čepica

Poznate vaško trgovino? To je neke vrste trgovina z mešanim blagom; v njej prodajajo petrolej in bičevnike, sol in sladkor, milo, žico, žeblice, platno, vžigalice, galico — in druge drobnarije, ki jih potrebujejo vaščani.

Prodaja se vrši na ta način, da je trgovec kje na polju, njegovi otroci so v šoli ali na pašniku, žena, to se pravi trgovka pa na dvorišču pere. Nad vrati visi zvonec. Če se vrata odpro, železna palčica udari ob zvonec in ta nekam preplašeno zazvoni.

Kadar se zvonec oglasi, trgovka preneha s pranjem. S predpasnikom si obriše roke in medtem mrmra:

»Da bi te spak! Nikdar ni miru!«

To je vendar od sile, da mora zaradi kupca, ki pride po škaflo vžigalic ali po en par trakov za čevlje, prekiniti pranje!

»Dober dan!«

»Dober dan!«

Trgovka prva pozdravi, ker je ona trgovka.

»Kaj želite?«

Vprašati mora, ker bi kupec bil v stanu tudi pol ure stati, ne da bi povedal, po kaj je prišel.

Na vprašanje pa že odgovori in pove, kaj hoče imeti. In kaj vse pove! Tako majhne zahteve ima, da zaradi njega ni bilo vredno pustiti pranja. Moški hoče imeti tri žeblice, ženska dva decilitra petroleja, otrok eno škaflo vžigalic. Gotovo bi kupil samo polovico škaflice, če bi dobil.

Zvonec je zazvonil. Trgovka si je obrisala roke in je hitela v trgovino.

Pred pultom je stala neka ženska, za njo pa se je skrival desetleten fantek.

»Kaj želite?«

»Čepico za fanta.«

»No, to je že nekaj!« si je mislila trgovka.

Pogledala je otroka, nato je iz nekega zaboja zlagala na pult raznovrstne čepice. Ko jih je bila že cela vrsta, jih je pregledala. Eno, ki se ji je zdela primerna, je potisnila otroku na glavo.

Kakor da bi bila prav zanj narejena, tako dobro mu je pristojala.

»Ta bo dobra!« je rekla.

»Da, dobra bo!« je prikimala mati. »Koliko stane?«

»Deset dinarjev.«

»To je preveč!« je odvrnila mati.

»To je zadnja cena.«

»Osem dinarjev bo dovolj.«

»Nemogoče! Tudi drugi so jo kupili po deset dinarjev.«

»Toda deset dinarjev je mnogo denarja.«

»Ceneje ne morem dati.«

»Mož me bo poslal nazaj.«

»Jo pač vzamem nazaj.«

Vrata so se odprla. Razcapan berač je vstopil in molče čakal. Trgovka mu je dala pet in dvajset par.

Žena je plačala deset dinarjev.

»No, hodi!« je rekla fantu, ki si je ogledoval biče.

Pozdravila sta in odšla.

Trgovka je odšla na dvorišče. Komaj je začela prati, se je zvonec spet oglašil. Obrnila si je roke in tekla v trgovino.

Pred pultom sta stala mati in sin, ki sta bila kupila čepico.

»Nazaj sem prinesla čepico.«

»Zakaj?«

»Ker ni dobra.«

»Kaaaj?«

»Mož je rekel, da ni dobra.«

»Zakaj ne?«

»Tega ne vem. On je pač rekel, da ni dobra. Dajte mi drugo!«

»Tudi ostale so take. Ne morem dati druge.«

»Večja mora biti.«

»Saj mu tako dobro pristaja, kakor da bi mu jo ulili na glavo.«

»Večjo mora imeti.«

Trgovka je spet pobrala čepice iz škatle in gledala številke. Eno je potisnila otroku na glavo.

Medtem sta vstopili dve ženski. Čakali sta in si ogledovali otroka, zlasti čepico na njegovi glavi. Čepica je bila tako velika, da mu je segala do ušes.

Mati je odkimavala, da še ni dobra. Še večja mora biti. Naslednja mu že na ušesa sili. Tudi ta ni dobra. Trgovka mu še večjo potisne na glavo. Ta mu je zakrila čelo, oči in polovico nosa.

»Ta bo dobra!« je pripomnila mati. »No, pojdi sedaj!«

Ko je že bila med vrati, se je obrnila in pojasnila ženskam, ki so začudeno strmele za njo, zakaj je kupila tako veliko čepico.

»Veste, mož je rekel, da bo otrokova glava še rasla...«

★

SMEJTE SE!

Na sledu

V uredništvo nekega lista je prišel mož, ki je bil naročil oglas, v katerem je obljubil 500 din nagrađe tistemu, ki najde njegovega psa. Našel je samo starega, šepavega vratarja.

»Kje je glavni urednik?«

»Ga ni tu.«

»Kje je tajnik?«

»Ga tudi ni.«

»Kje so drugi uredniki?«

»Tudi ti so odšli.«

»To je pa že od sile! Kam so vendar vsi odšli?«

»Psa iščejo...«

Zgodba o devetih dečkih

V morju se je kopalo devet dečkov. Ko so se nakopali, so šli na obalo in so drug za drugim začeli šteti, če so vsi.

Prvi jih je preštel in preplašeno rekel:

»O jej, samo osem nas je!«

Tudi ostali so šteli in vsak je naštel samo osem.

Kaj zdaj?

Poskakali so v vodo in iskali izgubljenega tovariša.

Čez čas so se zmučeni zbrali na obali in so bridko jokali.

Mimo je prišel tujec in jih vprašal:

»Kaj se je zgodilo? Zakaj jočete?«

»Devet nas je bilo, zdaj pa nas je samo osem. Enega smo izgubili. Najbrž je utonil.«

Mož jih je preštel, nato smehljaje rekel:

»Otroci, tu imate mehke pesek, vlezite se in vsak naj pritisne nos v pesek in potem bomo prešteli luknjice.«

Ubogali. Nato so prešteli luknje in naštel devet.

Ker je prej vsak deček začel šteti: »Jaz, ena, dva, tri« itd. in tako je prišel samo do osem, — »jaz« pa seveda ne šteje nič...

★

Gasilec reče žensko iz hiše, ki je v plamenih. Ženska drži košar v roki in reče: »Prosim, previdno! V košarici imam jajčka, ki se lahko potolčejo...«

Čudna odsotnost

Bombek pozvoni.

»Ali je gospod Ocirk doma?« vpraša deklo.

»Ne. Pravkar je odšel.«

Bombek čaka eno uro, dve uri, tri ure. Potem še enkrat pozvoni.

»Ali ne veste, kdaj se vrne?«

»Ne — ampak počakajte, da ga zbudim in vprašam.«

Očka pri zdravniku

Zdravnik: »No — in kaj delate, očka?«

Bolnik: »Bolan sem, gospod doktor.«

Zdravnik: »Vem, ampak vprašam vas, kaj delate ves dan?«

Bolnik: »Kašljam, gospod doktor.«

Zdravnik: »Dobro, dobro — toda kaj delate, kadar ste zdravi?«

Bolnik: »Takrat ne kašljam, gospod doktor.«

Zdravnik: »Očka, vi me ne razumete! Jaz bi rad vedel, kaj delate, kadar niste bolni in kadar ne kašljate!«

Bolnik: »Takrat sem zdrav, gospod doktor.«

★

UGANITE!

Ako so trije osli v hlevu, kateri je najpametnejši?

(Najmanjši, kajti ostala dva sta večja osla.)

Koliko jajc je približno lahko pojedel kraljevič Marko na tešče?

(Samo enega, kajti potem ni bil več tešč.)

Kaj je, ako gre dimnikar po snegu?

(Zima.)

★

IGRAJTE SE!

Hlip — hlop

Na »hlip« vsi igralci naredijo gib, ki ga pokaže voditelj (predročiti, odročiti, na eni nogi stati itd.), na »hlop« ne smejo narediti nikakega giba, čeravno ga je voditelj naredil, da bi igralce premotil. Kdor naredi na »hlop« gib, izpade iz igre. Kdor ostane zadnji, je zmagovalec in dobi kako darilce.

★

KAKŠNO STAROST DOČAKAJO?

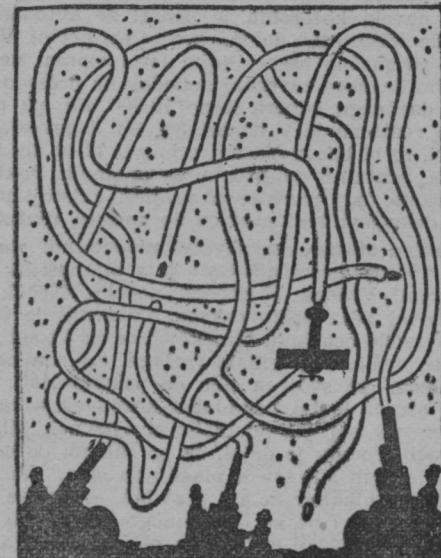

Hrast: 400—500 let

Ler: 800 let

★

POIŠČITE!

Trije topovi so streljali na letalo. Zadet je, pa da. Kateri top je pogodil letalo?

SMEJTE SE!

Škot Ralffson je zelo varčen. Moral bi iti k zdravniku, pa se mu zdi škoda denarja.

Zadnjič pa je v družbi našel na znanega zdravnika in je hotel po ovinkih zastopnik zvedeti, kaj naj stori, da bo ozdravel.

»Veste, gospod doktor,« mu je rekel. »Nekega bolnika poznam, ki trpi na hudi živčni bolezen. Včasih kar tuli od bolečin. Kaj bi vi v takem primeru storili?«

»Najbrž bi tudi tulil,« mu je odvrnil zdravnik.

★

Škot je moral svojemu odvetniku nekaj pisati. Papir je še imel, ovitek, ki ga je po naključju našel med staro šaro, pa je bil ves zmečkan in umazan. V opravičilo je škot omenil v pismu tole:

»Zelo mi je žal, da boste dobili umazan in zmečkan ovitek. Toda, ko sem vrgel pismo v nabiralnik, je bil še nov.«

★

Brihten odgovor

Janez lovi v Dravi ribe. Mimo pride Tone in vpraša: »Koliko si pa že naložil?«

Janez: »Če jih ulovim še pet poleg te, ki jo nameravam zdajle uloviti, pa jih bom imel točno pol ducata.«

Z malim zadovoljen

Sodnik: »Obtoženec, ali hočete še kaj povedati, preden bo izrečena sodba?«

Obtoženec: »Samo nekaj, gospod sodnik: bil sem zmeraj z malim zadovoljen.«

Spoznanje

»Gospod doktor, vaši računi so premastni. Pogodiva se! Zdravila bom plačal, obiske pa vam bom vrnil...«

Presenečenje

»S čim misliš za svoj god presenetiti svojo ženo?«

»Zvečer bom prišel trezen domov.«

Težavna zadevščina

Janez: »Včeraj sem oblezel pol mesta, pa nikjer nisem našel, kar sem iskal.«

Peter: »Kaj pa si iskal?«

Janez: »Kredit!«

MALA OZNANILA

cenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane 1 din. (Preklici, Poslano, Izjave pa 2 din za besedo.) Davek se zaračunava posebej: do velikosti 20 cm² 1 din, do velikosti 50 cm² 2 din. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati upravnika lista prijave, doplača še 5 din. — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znakom za 2 din, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

Pekovskega vajenca sprejemem. Auer, pekarna, Pobrežje-Maribor, Aleksandrova 4. 886

Sprejme se pekovski vajenec in raznašalec kruha. Berlinger Maks, pekarna, Fram pri Račah. 888

Dva vajenca se sprejmeta v trgovini Mernik, Maribor, Ptujška 1. 893

Sprejemem takoj dva fanta-učenca, enega za studenčarstvo in enega za cementarstvo, proti mesečnemu plačilu in z vso oskrbo. Alojz Brutina, studenčni mojster, Križevci pri Ljutomeru. 906

Vajenca sprejme takoj Nekrep Franc, sedlar, Lormanje, Sv. Lenart v Slov. goricah. 908

Vajenec se sprejme. Majcenovič, pekarna, Pobrežje pri Mariboru. 909

Hlapec, priden, pošten, trezen, se sprejme na večje posestvo. V poštev prihajajo oni, ki so vajeni gospodarskih del in opravljanja pri živini, ki obstoja iz para konj in petih krav. Nastop takoj. Mesečna plača 500 din poleg oskrbe. Ponudbe z eventualnimi prepisi sprideval je nasloviti na upravo lista pod šifro: »Veselje do dela 910.«

Majerja z družino, ki se razume pri hmelju, išče Koželj, Bukovžlak, Teharje. 911

POSESTVA:

Posestvo, po možnosti s sadovnjakom ter njivo, skupaj 1 joh, ali hišo z vrtom vzamem v najem. Ponudbe upravi pod »Od Rač do Ptuja 894.«

Majhno posestvo proda Petrič Anton, Ročica 16, Sv. Jakob, Slovenske gorice. 887

Kupim posestvo, skupaj ležeče, 3—5 oralov, z zidano hišo, na sončni legi, blizu Maribora. J. Vezjak, trgovina, Maribor, Vetrinjska 17. 889

V najem dam novo hišico s sobo, kuhinjo in kletjo v bližini Ruš, 20 minut od kolodvora, sredi sadonosnika, primerno za upokojenca. 912

RAZNO:

Svilene robce dobite v veliki izbiri najugodnejše v trgovinah Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer in Štrigova. 891

16. junija ob pol štirih popoldne se vrši v Poljčanah licitacija lepe, dobro ohranjene vinske stiskalnice. Pogoje in druga pojasnila dobite pri g. A. Detiček v Pljčanah. 890

Kozolec, dva voza, kmečko mlinsko kolo, leseni gepl in mlatilnico prodam. Ludovik Prevolnik, Polule 7, Celje. 896

Staro železo in vse vrste kovine ter rabljene stroje, vsako množino, kupi Križnič, Maribor, Zolgerjeva 20. 895

Dober sadjevec kupi gostilna Krempel, Radvanje pri Mariboru. 900

Kompletno spalnico prodam. Pobrežje pri Mariboru, Aleksandrova cesta 31. 907

Na prodaj zaradi selitve: velika omara z ogledlom, postelj, perilo, divn, miza, porcelan, steklenina, ogledalo, obleka, nov šivalni stroj. Prodaja samo to nedeljo dopoldne. Slovenska ulica 22, I. nadstropje. 914

Stroj za košenje trave, dobro ohranjen, z različnimi rezervnimi deli, je za oddati. Oskrbništvo graščine Novikloster, Sv. Peter, Savinjska dolina. 903

Velika razprodaja

manufakturnega blaga

20 - 30 %

cenejše od znano nizke in stare cene.

Zato pohitite vsi v

ČEŠKI MAGAZIN

Ne zamudite prilike, dokler še traja zaloga!

Popolnoma novo »Brenabor« moško kolo se prodaja za polovično ceno. Ogleda se v trgovini Babošek Vladko, klobučarstvo, Maribor, Vetrinjska 5. 899

Žagano vinogradno kolje in krajnike poceni prodaja Pistor, lesna trgovina, Maribor, Mlinska 18. 901

Prodaj ali zamenjam kromatično harmoniko za kolo. Cena harmonike 500 din. Pogačar Gabriel, Dežno, Makole. 902

Bukova drva, vsako količino, kupimo. Upoštevamo ponudbe z navedbo cene in franko postaja. Ponudbe pod »Beograd 904.«

Nogavice, otroške garniture: obleke, jopice, bluze, žemperji, sviterji; kopalne obleke, dokolenke, obleke iz volne (lastni izdelki); perilo, platno, nahrbtniki, predpasniki, kombineže, svilene flori nogavice; blago za obleke, šivalne potrebščine najugodnejše! »Mara« Oset, Koroška cesta 26, poleg tržnice. 869

Za birmo! Vsakovrstno blago, sešite obleke, klobuke, molitvenike, rožne vence in vse potrebščine kupite najugodnejše v trgovini Slavko Senčar, Mala Nedelja. Nakup jajc, masla, putra, zabele, masti in vseh poljskih pridelkov. 782

Škropilnice za vinograde Jessernigg kakor tudi vse posamezne dele za te škropilnice, bambusove cevi, škropilnice za sadje, žveplalnike in drugo železnino dobite po jako zmernih cenah v trgovini železnine Alfonz Meuz, Maribor, nasproti frančiškanske cerkve. 866

Pri »Starinarju«, Zidanšek, Koroška 6 raznovrstni ostanke, srajce, ženske in moške, hlače, predpasniki, obleke, moške obleke od 200 din, ostanke žameta. 913

Moštna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor, Gosposka 11. 738

Suhe surove ovčje, kozje in srnje kože kupim vsako množino. Plačam dobro. Iščem poverjenike za zbiranje. Ponudbe na Peter Remer, strojarna, Studenci pri Mariboru, Na obrežju št. 76. 856

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčje volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljši: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 11

MOSTIN za napravljane izvrstne domače pijače. Steklenica 20 din. Drogerija I. Thür, Maribor, Gosposka ulica 19. 525

Halo! Pomlad! Leto! OSTANKI mariborskih tekstilnih tovarov, dobro uporabni, pristno-barvni, brez napak! »Paket serija H« 15—18 m prima oxfordov, turing in frenšev za posebno močne moške srajce v izbrano lepih vzorcih. »Paket serija M« 14—17 m za ženske obleke, dečke in predpasnike, deleni, kreton, druk, crepi itd. v najlepši sestavi. Vsak paket poštine prosto 155 din. Za enako ceno dobavimo gornja paketa tudi mešano, vsakega polovico. »Paket serija Z« 3—3.20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum, damski ali moški plašč, in sicer: Z-1 130.—, Z-2 160.—, Z-3 200.—, Z-4 250.— in Z-5 300.— din. Vsak paket poštine prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neodgovarjajoče zamenjam! Navedene cene veljajo samo tako dolgo, dokler traja zaloga. Pričakujem cenjena naročila in beležim s spoštovanjem RAZPOŠILJALNICA KOSMOS, Maribor, Razlagova ulica 24/II.

Hranilnica in posojilnica v Selnici ob Dravi vabi na svoj 33. letni občni zbor, ki bo dne 16. junija 1940 ob 8. uri zjutraj v uradnih prostorih z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1939. 3. Volitev a) v načelstvo in b) v nadzorstvo. 4. Poročilo o izvršeni reviziji. 5. Slučajnosti. Če bi ob določeni uri ne bilo zadostno število zbranih članov, se vrši pol ure pozneje drugo občni zbor, ki sklepa veljavno ob vsakem številu navzočih. — Načelstvo. 905

KLOBUKE

barvam in čistim in fazoniram od 10 din naprej. Nove kupite od 28 din naprej. Dobite okraske peresa, igle itd. od 6 din. Se priporoča Vladko Babošek, klobučarstvo, Maribor, Vetrinjska 5. 898

Še je dovolj blaga

pri TRPINU: poldeleni od 8 din naprej, kakor tudi drugo blago po nizkih cenah. 897

Halo! Halo!

Halo! Halo!

Kmetije in posestniki!

Opozarjam vas, da zamenjate rips in vse druge vrste oljnatega semenja pod najboljšimi pogoji kakor tudi lahko kupite pri staroznanem oljnatem mlinu 827

TOMAŽ KRAJNC, oljarna v FRAMU.

Vsi, ki potujete, ne pozabite na

novi vozni red

veljaven od 19. maja 1940!

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej Din 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema:

Tiskarna sv. Cirila, Maribor - Ptuj

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor
v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

★

Podružnica: Celje
nasproti pošte, prej Južnošta-
jerska hranilnica.

★

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

VSAKOVRSNO ZLATO IN SREBRO

plačuje najdražje draguljar Ackerman K.
nasl., Ptuj, Krekova. 706

ZA BIRMO

venčke, židane trakove, čipke, nogavice, hlačke,
kombineže v veliki izbiri najceneje pri 892
»LUNA«, Maribor samo Glavni trg 24.

NOGAVICE

NAJNOVEJŠE BARVE
PRI JAKOBU LAH MARIBOR

Kdor oglašuje — napreduje!

MOSTIN

Moštna esenca Mostin
za izdelovanje prvovrst-
ne zdrave domače pija-
če. 1 steklenica za 150
litrov 20 din. Poštnina
povzete za 1 steklenico
20 din, za 2 ali več 25 din.

JABLIN

za izdelovanje domače
pijače brez dodatka pra-
vega sadjevca. Zavitek
za 50 litrov 20 din, poš-
tnina povzete za 1 zavi-
tek 10 din, za 2 ali več
zavitkov 15 din.

Drogerija KANC,
Maribor,

Slovenska ulica
Zaloga v Celju:
Trg. Loibner,
Kralja Petra cesta 17
Zaloga v Ptuj:
Drog. Skočir,
Slovenski trg 11

Za mesec junij

Vam nudimo sledeče kipe:

SRCE JEZUSOVO: visok 20 cm 65 din,
25 cm 46 in 88 din; 30 cm 40, 50 in
85 din; 40 cm 60 in 90 din; 65 cm 240
in 335 din; 90 cm 350 din; visok 1 meter
1720 in 2150 din.

SRCE JEZUSOVO Z RAZPETIMI ROKAMI:
visok 20 cm 80 din; visok 30 cm 90 in
130 din.

Pri naročilu napišite zaželjeno velikost in ceno.

Za naročila se priporoča:

Tiskarna sv. Cirila
Maribor - Ptuj.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

**POŽAR
VLOM
STEKLO
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
ZVONOVE
ŽIVLJENJE
KARITAS**

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe,
svojce in svoje imetje le pri naši zavaro-
valnici.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici
Gosposka ulica 23 v Mariboru Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.—.